

Rekabet Kurulunun 15.02.2018 tarih ve 18-05/79-43 sayılı kararında,

- *Gerekçeli kararın 99. paragrafında yer alan ve Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi verisinin yalnızca yurt dışından yapılacak finansal kiralama sözleşmelerine ilişkin olduğu yönündeki ifadelerin 6361 sayılı Kanun'un 22. maddesi kapsamında yurtiçinde yapılan finansal kiralamaları da içerecek şekilde,*
- *Gerekçeli kararın 53. paragrafında yer alan Tablo 16'da, 94. paragrafında yer alan Tablo 21'de ve 148. paragrafında yer alan Tablo 24'te, Finansman (Kullandırım) Tutarı verilerinin paylaşımının 5 gün gecikmeli olarak yayımlanacağına ilişkin verinin 45 gün olarak,*
- *Gerekçeli kararın Sonuç bölümünde yer alan Merkezi Fatura Kaydı ve Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi kalemlerin 45 gün gecikmeli olarak yayımlanacağına ilişkin verinin 5 gün olarak,*

düzeltilmesine 18-29/490-M sayı ile karar verilmiş olup bu düzeltmeler işbu metne işlenmiştir.

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-4-28 **(Muafiyet/Menfi Tespit)**
Karar Sayısı : **18-05/79-43**
Karar Tarihi : 15.02.2018

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN,
Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER : Burak SAĞLAM, Muhammed Safa UYGUR

C. BİLDİRİMDE

BULUNANLAR : - Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği
Temsilcisi: Dr. Aydın ÖZTUNALI
Atatürk Mah. Turgut Özal Bul. Gardenya 1 Plaza 42 B Ofis
Kat:7 Ataşehir/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU: Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği tarafından finansal kiralama, faktoring ve finansman hizmetleri pazarlarına ilişkin üyelerinin mali tablolarında yer alan verilerin ve ek bazı verilerin belirli periyotlarla üyelerinden alınması ve geçmiş verisi olarak üyeleri ile paylaşılması işlemine menfi tespit ve/veya bireysel muafiyet tanınması talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 18.08.2017 tarihinde intikal eden ve Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği (FKB) tarafından yapılan bildirimde özetle; FKB tarafından finansal kiralama, faktoring ve finansman pazarlarında bazı istatistiki verilerin toplanması ve yayımlanmasına menfi tespit verilmesi ve/veya bireysel muafiyet tanınması talep edilmektedir. Bildirimde söz konusu işlemin amacı, anılan pazarlardaki gelişmelerin takip edilmesi ve endüstri büyüklükleri hakkında bilgilerin oluşturulması olarak belirtilmektedir. Anılan bildirim ve

ekleri incelendiğinde, FKB tarafından uygulamaya konulması planlanan bilgi değişiminin daha önce Rekabet Kurulunun (Kurul) 01.10.2014 tarih ve 14-37/715-320 sayılı kararına konu olduğu, öte yandan Kurul'un zikredilen kararı kapsamında yer almayan ilave bir takım verilerin değişiminin de işbu bildirim kapsamına dâhil edildiği görülmektedir.

(3) Başvurunun değerlendirilebilmesi için FKB'den 22.09.2017 tarihinde birtakım bilgiler talep edilmiş, sözü edilen bilgiler Kurum kayıtlarına 11.10.2017 tarihinde intikal etmiştir. Konuya ilişkin ayrıca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan (BDDK) da 25.09.2017 tarihli yazı ile bilgi talebinde bulunulmuş, BDDK'nın cevabi yazısı 22.12.2017 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Öte yandan FKB tarafından gönderilen ek bilgi ve belgeler ise Kurum kayıtlarına 07.02.2018 tarihinde girmiştir.

(4) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- FKB tarafından paylaşılması planlanan başvuru konusu verilerden; varlık kodları bazında dağılımlar, sektörlere göre dağılımlar, mali veriler ve rasyolar analizi, ciro raporu, alacaklar raporu, Merkezi Fatura Kaydı'na ilişkin veriler, Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi'ne ilişkin veriler, taşıt kredileri karşılaştırmasına ilişkin veriler kalemlerinin FKB tarafından birer aylık periyotlarla 45 gün gecikmeli olarak konsolide bir şekilde üyelerle ve kamuyla paylaşımına 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilebileceği,
- FKB tarafından üyeleriyle konsolide ve bireysel bazda-firma bazında paylaşılması planlanan başvuru konusu verilerden, FKB'ye üye kuruluşların; personel sayısı, şube sayısı, temsilcilik sayısı ve personelin eğitim durumlarına (ilköğretim, lise, ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora) ilişkin bilgiler kaleminin FKB tarafından birer aylık periyotlarla 45 gün gecikmeli olarak konsolide bir şekilde kamuya ve ayrıca bireysel bazda üyelerle paylaşımına 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilebileceği,
- Bununla birlikte; varlık kodlarına göre dağılım, Sektörlere göre dağılım, Mali veriler, Rasyolar analizi, FKB'ye üye kuruluşların; müşteri sayısı, sözleşme sayısı, toplam sözleşme tutarı bilgileri, ciro raporu, alacaklar raporu, önemli bilanço kalemleri ve genel bilgiler verilerinin BDDK tarafından konsolide olarak paylaşılmasına rağmen rekabete duyarlı-stratejik veri kapsamında yer alması nedeniyle bireysel bazda paylaşılması durumunda 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit kapsamında yer almayacağı, söz konusu verinin bireysel paylaşımının 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanmasının da mümkün olmadığı,
- FKB tarafından paylaşılması planlanan, aktif/yükümlülük tutarlarının vade/para birimi/maliyet bazında dağılımı, finansman (kullandırım) tutarı, yeni açılan finansman kredileri, alacaklar AL-100 raporu verilerinin ise rekabete duyarlı-stratejik veri kapsamında yer alması, halihazırda herhangi bir kamu kurumu tarafından paylaşılmaması ve AL-100 Raporu haricindeki verilerin bireysel bazda paylaşımın da öngörülmesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit kapsamında yer almayacağı,
- Bununla birlikte, söz konusu verilerin üyelerle ve kamuyla konsolide olarak paylaşılması ve alt kırılımlar halinde yapılacak paylaşımın teşebbüslerin birbirlerinin verisini tahmin edebilmelerine olanak vermeyecek şekilde yapılması koşullarıyla FKB tarafından birer aylık periyotlarda 45 gün gecikmeli olarak konsolide bir şekilde paylaşımına 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet tanınabileceği, Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında

Dağılımı verisi bakımından ise faiz verisinin ortalama değeri baz alınmak üzere paylaşım periyodunun 3 ay olarak belirlenmesi gerektiği, vade ve para birimi bakımından ise diğer verilerle aynı periyotta bir paylaşımında herhangi bir sakınca bulunmadığı,

- Muafiyet süresinin ilgili pazarlarda meydana gelecek değişimlerin Kurum tarafından da gözlenebilmesi amacıyla, Birlik tarafından veri güvenliğine ilişkin önlemlerin alındığının Kurum'a tevsik edilmesinden itibaren 5 yıl ile sınırlandırılmasının uygun olacağı,

ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği (FKB)

- (5) FKB, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nun (6361 sayılı Kanun) 40. maddesi çerçevesinde kurulmuş, FKB'nin statüsü ise 25.07.2013 tarihli, 28718 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe girmiştir.
- (6) 6361 sayılı Kanun'un 40. maddesi çerçevesinde FKB, tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak nitelenmektedir. Mezkûr maddenin ikinci fıkrasına göre, Türkiye'de kurulu finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri faaliyet izni aldıkları tarihten itibaren bir ay içerisinde FKB'ye üye olmak zorundadırlar. Bu bağlamda FKB'nin 4054 sayılı Kanun'un, Tanımlar başlıklı üçüncü maddesi kapsamında bir teşebbüs birliği olarak nitelendirilebileceği değerlendirilmektedir.
- (7) 6361 sayılı Kanun'un 41. maddesinde FKB'nin görev ve yetkileri düzenlenmektedir. Söz konusu maddede FKB'nin görev ve yetkileri şu şekilde sayılmaktadır:

"Birlik;

- a) Mesleğin gelişmesini temin etmek, üyelerin birlik ve dayanışmasını artırmak, eğitim, tanıtım ve araştırma faaliyetlerinde bulunmakla,*
- b) Meslek ilkelerini belirlemek suretiyle üyelerin birlik ve mesleğin gerektirdiği disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamakla,*
- c) Üyelerinin uyacakları meslek ilkeleri ve standartlarını belirlemekle,*
- d) İlgili mevzuat uyarınca alınan kararlar ile Kurumca alınması istenilen tedbirleri üyelerine duyurmakla,*
- e) Üyeleri arasında haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamakla,*
- f) Üyelerin ilan ve reklamlarında uyacakları esas ve şartları tür, şekil, nitelik ve miktarı itibarıyla tespit etmekle,*
- g) Üyelerinin ortak menfaatlerini ilgilendiren konularda yönetim kurulu kararına istinaden dava açmakla,*
- h) Üyeleri arasında ortak projelere ilişkin iş birliğini temin etmekle,*
- i) Bu Kanunda sayılan diğer görevleri yerine getirmekle görevli ve yetkilidir."*

- (8) Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği Statüsü'nün (Statü) 4. maddesinde FKB'nin görev ve yetkilerine ilişkin olarak aşağıdaki hüküm sevk edilmiştir:

“Birliğin amacı, serbest piyasa ekonomisi ve tam rekabet ilkeleri çerçevesinde, sektörlerin düzenleme ilke ve kuralları doğrultusunda şirketlerin hak ve menfaatlerini savunmak, sektörlerin büyümesi, sağlıklı olarak çalışması, ilgili mesleklerin gelişmesi ve rekabet gücünün artırılması amacıyla çalışmalar yapmaktır. Birlik bu amacı gerçekleştirmek için aşağıdaki görevleri yürütür:

a) Sektörlerin ve ilgili mesleklerin geliştirilmesine yönelik politikalar oluşturmak ve kararlar almak,

...

d) Rekabetçi ortamın korunması amacıyla gerekli tedbirleri almak,

...

f) Ekonomi, mali sektör ve kendi sistemindeki yurt içi ve yurt dışı gelişmeleri izleyerek toplayacağı bilgileri üyelerine ve ilgililere ulaştırmak,

...

ı) Şirket ve sektörlerin gizlilik niteliği taşımayan istatistiklerini toplamak ve kamuoyuna duyurmak

i) Sektörlerle ilgili düzenlemeleri takip etmek ve bu düzenlemeleri şirketlere duyurmak

...

o) Finansal kiralama sözleşmelerinin tutulacak özel sicile tesciline ilişkin usul ve esasları Kurulun uygun görüşünü alarak belirlemek

ö) Faktoring şirketleri ile bankaların, fatura bilgileri de dâhil olmak üzere devraldıkları alacaklarla ilgili bilgileri, Risk Merkezi nezdinde veya Birliğin uygun göreceği bir şekilde toplulaştırmak, bilgilerin paylaşımına ilişkin usul ve esasları belirlemek.”

- (9) 6361 sayılı Kanun'un 42. maddesinde Birlik tarafından alınan kararların uygulanması, kamusal yaptırımlara bağlanmaktadır:

“Birliğin aldığı genel ya da özel nitelikteki karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyelerine Birlik yönetim kurulunca bin Türk Lirasından on bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.”

- (10) FKB'nin yönetim merkezi İstanbul'da bulunmakta, Statü'nün 6. maddesinde ise FKB'nin organları, genel kurul ve yönetim kurulu olarak sayılmaktadır. İlave olarak FKB'de bir genel sekreter bulunacağı hükme bağlanmaktadır. FKB'ye üye şirketler, FKB'nin genel kurul üyelerini oluşturmaktadır. Bildirim formunda sunulan verilere göre FKB Genel Kurulu üyelerinden 26 adedi finansal kiralama, 61 adedi faktoring ve 14 adedi finansman şirketleridir. Aşağıdaki tabloda detaylarına yer verildiği üzere, FKB'nin hâlihazırda 101 üyesi bulunmaktadır:

Tablo 1: FKB Üye Sayısı (2014 ve 2017 Yılları)

Üye Unvanı	Üye Sayısı (2014)	Üye Sayısı (2017)
Finansal Kiralama Şirketleri	33	26
Faktoring Şirketleri	77	61
Finansman Şirketleri	13	14
Toplam	122	101
Kaynak: Bildirim Formu		

- (11) FKB Statüsü'nde ilave olarak sektör temsil kurullarının oluşturulduğu görülmektedir. Statü'nün 19. maddesine göre yönetim kurulu, sektörlerle ilişkin yürütme faaliyetlerinden Statü'de belirtilenleri Sektör Temsil Kurulları (STK) vasıtasıyla yerine getirecektir. Sözü edilen maddede STK'nın görev ve yetkileri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

“ ...

f) Sektörü ilgilendiren bilgi ve haberleri derleyerek ilgililere ulaştırmak.

g) Şirketlerin faaliyetlerini icra ettikleri sırada ihtiyaç duyabilecekleri her çeşit bilgiyi, başvurmaları halinde kendilerine vermek veya bunların elde edilmesini kolaylaştırmak.

ğ) Sektöre ait her türlü incelemeleri yapmak, sektör istatistiklerini tutmak.

h) Kanununun 21 inci¹, 22 nci² ve 43 üncü³ maddelerinde belirtilen işlemlerle ilgili altyapının ilgili Sektör Temsil Kurulu tarafından kurulmasını, belirtilen işlemlerin düzenli olarak yapılmasını ve bu işlemlerle ilgili taraflara gerekli bilgi paylaşımının güvenli ve kesintisiz şekilde yapılmasını sağlamak”

G.2. Sektörler Hakkında Bilgiler

G.2.1. Genel Düzenleyici Çerçeve

- (12) 6361 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce finansal kiralama şirketlerinin kuruluş ve faaliyetleri 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu; faktoring ve finansman şirketlerinin kuruluş ve faaliyetleri ise 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenmiştir. Her bir şirket türü için ayrı hukuksal düzenlemelerin olduğu bu yasal düzenleme şekli, finansal sektörde meydana gelen değişiklikler ve uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçlar çerçevesinde ilgili şirketlerin güvenilir ve etkin bir şekilde faaliyet göstermelerinde yeterli olmadığı gerekçesi ile yürürlükten kaldırılmış ve 6361 sayılı Kanun kabul edilerek ilgili şirketlerin kuruluş ve faaliyetleri tek bir Kanun kapsamında düzenlenmiştir.
- (13) Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin, faaliyet gösterebilmek için BDDK'dan kuruluş ve faaliyet izni almaları gerekmektedir. Bu amaçla kurulan şirketler, ana faaliyet alanları dışında hiçbir faaliyette bulunmamaktadır. Ayrıca bu kuruluşların Sermaye Piyasası Kanunu'na göre menkul kıymet ihracı, uluslararası piyasalardan ödünç para alınması, genel esaslar dâhilinde ortak ve ortaklıklarından, bankalardan, para piyasalarından ve organize piyasalardan fon sağlanması dışında mevduat veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı para toplamaları 6361 sayılı Kanun'un 9. maddesinde yasaklanmaktadır. Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri, ilgili sektörlerde 6361 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce her bir şirket türü için ayrı olan ve üyelik durumunun isteğe bağlı olduğu sektör derneklerine üye olarak faaliyette bulunmaktayken, 6361 sayılı Kanun'un 40. maddesinin ikinci fıkrası ile finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerine faaliyet izni almalarının ardından bir ay içinde FKB'ye üye olma zorunluluğu getirilmiştir.

¹ Kanun'un 21. maddesinde yurt dışından yapılacak finansal kiralama sözleşmelerinin Birlik tarafından tescil edileceği hükme bağlanmaktadır.

² Kanun'un 22. maddesinde özel bir sicile kayıtlı olmayan taşınır mallara ilişkin sözleşmelerin Birlik tarafından tutulacak özel bir sicile tescil edileceği hükmü bulunmaktadır.

³ Kanun'un 43. maddesinde Merkezi Fatura Kaydı'na ilişkin hüküm yer almaktadır: “*Factoring şirketleri ile bankalar, fatura bilgileri de dâhil olmak üzere devir aldıkları alacaklarla ilgili bilgileri Risk Merkezi nezdinde veya Birliğin uygun göreceği bir şekilde toplulaştırırlar. Bilgilerin paylaşımına ilişkin usul ve esaslar Birlik tarafından belirlenir.*”

- (14) Kanun'un 17. maddesinde BDDK'nın denetim, gözetim ve bilgi isteme yetkileri düzenlenmektedir. Sözü edilen madde çerçevesinde, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri BDDK'ya her türlü bilgi ve belgeyi sunmakla, BDDK meslek personeli tarafından yapılacak yerinde denetimlerde istenilen her türlü bilgi ve belgeyi vermekle, defter ve belgeleri ibraz etmekle ve incelemeye hazır tutmakla yükümlü kılınmaktadır.
- (15) 6361 sayılı Kanun'un 14. maddesi kapsamında, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin maruz kaldıkları risklerin izlenmesi, kontrolünün sağlanması, faaliyetlerinin yapısı ve kapsamıyla uyumlu ve değişen koşullara uygun bir şekilde yeterli ve etkin bir sistem kurmak ve işletmek yükümlülükleri bulunmaktadır. Söz konusu sistemin kurulmasına ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi Kanun'da BDDK'ya verilmektedir.
- (16) Kanun'un 14. maddesinin üçüncü fıkrasında, şirketlerin Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tüm işlemlerini gerçek mahiyetlerine uygun surette muhasebeleştirmek, finansal raporlarını bilgi edinme ihtiyacını karşılayabilecek biçim ve içerikte, anlaşılır, güvenilir ve karşılaştırılabilir, denetime, analize ve yorumlamaya elverişli, zamanında ve doğru şekilde düzenleme yükümlülüğü düzenlenmektedir. İlave olarak Kanun'un 14. maddesi aşağıda yer verilen hükmü haizdir:
- “Şirket, şekil ve kapsamı Kurumca⁴ belirlenen mali tablolar ve istatistiki bilgileri istenilen süre ve yöntemlerle Kuruma göndermek zorundadır.”*
- (17) Aşağıda, 6361 sayılı Kanun'un temel olarak düzenlediği finansal kiralama, faktoring ve finansman işlemleri hakkında açıklamalara yer verilmektedir.

G.2.2. Finansal Kiralama İşlemleri

- (18) Finansal kiralama işlemlerinin muhtevasının ortaya konulmasında söz konusu işlemlerin adi nitelikteki kiralama işlemlerinden farklarının ortaya konulması faydalı olacaktır. Aşağıda yer alan tabloda söz konusu farklılıklara yer verilmiştir.

Tablo 2: Adi Kira İle Finansal Kiralama İşlemlerinin Özelliklerinin Karşılaştırılması

Adi Kira İşlemleri	Finansal Kiralama İşlemleri
Kiralanan mal kiralayan tarafından seçilir.	Kiralanan mal kiracı tarafından seçilir.
Kısa vadeli (12 aydan az).	Kiralama süresi amortisman süresine yakın veya eşittir.
Kiralanan mal mutlaka iade edilir.	Sözleşme süresi sonrasında kiraya konu mal sembolik bir bedelle kiracı tarafından satın alınabilir.
Kira bedeli mal bedelinden oldukça düşüktür.	Kira bedeli mal bedeline yakın veya eşittir (finansman özelliği).

- (19) Yukarıda açıklanan özelliklerden de görüldüğü üzere finansal kiralama işlemleri adi kira işlemlerinden ayrılmakta, finansal kiralama işlemleri içerisinde finansman özelliği barındırmakta, bu sebeple de finansal kiralama işlemleri orta vadeli finansman aracı olarak kullanılmaktadır. 6361 sayılı Kanun 19. maddesinin birinci fıkrası gereği, her türlü taşınır ve taşınmaz mallar, fikri ve sınai haklar hariç olmak üzere finansal kiralama sözleşmesine konu olabilmektedir.

⁴ “Kurum” ibaresiyle BDDK'ya atıf yapılmaktadır.

18-05/79-43

- (20) Finansal kiralama sözleşmelerinin tanımı 6361 sayılı Kanun'un 20. maddesinde düzenlenmektedir. Sözü edilen düzenlemeye göre finansal kiralama sözleşmesi, "kiralayanın⁵, kiracının⁶ talebi ve seçimi üzerine üçüncü bir kişiden veya bizzat kiracıdan satın aldığı veya başka suretle temin ettiği veya daha önce mülkiyetine geçirmiş bulunduğu bir malın zilyetliğini, her türlü faydayı sağlamak üzere kira bedeli karşılığında, kiracıya bırakmasını öngören sözleşme" olarak tanımlanmaktadır.
- (21) Finansal kiralama sözleşmeleri, satın almalı (finansal kiralama) ve satın almasız (operasyonel kiralama) finansal kiralama sözleşmeleri olarak iki farklı sınıfa ayrılmaktadır. Finansal kiralama, operasyonel kiralamadan ayıran temel husus finansal kiralama; finansal kiralama sözleşmesi, finansal kiralamaya konu unsurların sözleşmenin sonunda kiracıya satılması şeklinde düzenlenmekte, bu kapsamda finansman giderleri ve mal bedeli kiracı tarafından sözleşme süresi boyunca kira bedeli olarak kiralayana ödenmektedir. Böylece kiracı malı satın almaya yönlendirilmiş olmaktadır.
- (22) Dünyada finansal kiralama işlemlerinin hacmine bakıldığında 2009 finansal krizinden bu yana sektörün önemli bir toparlanma yaşadığı ve sürekli büyüme eğiliminde olduğu gözlemlenmektedir. 2011-2015 yılları arasında finansal kiralama işlemlerinin hacimlerine ve büyüme oranlarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 3: Dünya Finansal Kiralama İşlem Hacmi

Yıl	İşlem Hacmi (Milyar ABD Doları)	Değişim (%)
2011	796,7	34,01
2012	868,0	8,95
2013	884,0	1,84
2014	944,3	6,82
2015	1005,3	6,46

Kaynak: https://www.fkb.org.tr/Sites/1/upload/files/Dunya_Leasing_Islem_Hacmi-1473.pdf

- (23) Türkiye'de finansal kiralama sektörünün gelişimi incelendiğinde ise, BDDK Faaliyet Raporlarına göre⁷, finansal kiralama şirketlerinin toplam aktifleri itibarıyla 2015 yılında %24,8 oranında; 2016 yılında %19,3 oranında büyüme kaydettiği görülmektedir. FKB internet sitesinden alınan bilgilere göre finansal kiralama işlem hacimlerinin yıllara göre değişimine aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 4: Finansal Kiralama Sektörünün Pazar Büyüklükleri (Bin TL)

	2011	2012	2013	2014	2015
Leasing Makina-Teçhizat İşlem Hacmi	7.437.519	8.814.766	11.254.193	12.074.450	12.398.709
Değişim (%)	73,41	18,52	27,67	7,29	2,69
Leasing Taşınmaz İşlem Hacmi	1.010.937	767.512	2.633.873	4.983.940	4.913.758
Değişim (%)	82,06	-24,08	243,17	89,22	-1,41
Leasing Toplam İşlem Hacmi	8.448.456	9.582.278	13.888.066	17.058.390	17.312.467
Değişim (%)	74,40	13,42	44,93	22,83	1,49
Leasing Sektörü Aktif Büyüklüğü	18.626.000	20.259.000	28.471.000	32.583.650	40.654.960
Değişim (%)	17,90	8,77	40,54	14,45	24,77

Kaynak: <https://www.fkb.org.tr/raporlar-ve-yayinlar/raporlar/finansal-kiralama-sektor-raporlari/>

⁵ 6361 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesine göre "Kiralayan: Katılım bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları ile finansal kiralama şirketlerini" ifade etmektedir.

⁶ Medeni Kanun anlamında fiil ehliyetine sahip olan şahıs firmaları, her türlü ortaklıklar ve serbest meslek mensupları finansal kiralama sözleşmelerinde kiracı olabilirler.

⁷https://www.bddk.org.tr/WebSitesi/turkce/Kurum_Bilgileri/Yillik_Raporlar/Yillik_Raporlar.aspx

18-05/79-43

- (24) Diğer yandan finansal kiralama işlemlerinde faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar payı bilgilerine ise aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 5: Finansal Kiralama Şirketlerinin Net Kira Alacakları Üzerinden Hesaplanan Pazar Payları (%)

Şirket Adı	2012	2013	2015	2016
Yapı Kredi Leasing	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Garanti Leasing	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ak Lease	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İş Leasing	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Deniz Leasing	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Halk Leasing	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BNP Paribas Leasing	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ziraat Leasing	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Finans Leasing	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Vakıf Leasing	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Siemens Leasing	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	15	15	13,12	14,22
Toplam	100	100	100,00	100,00

Kaynak: Bildirim formu ve 23.09.2014 tarihli ve 2014-4-28/MM sayılı muafiyet raporu.

- (25) Tablo 6'dan, finansal kiralama pazarında banka iştiraklerinin lider konumda olduğu görülmektedir. 2016 yılı itibarıyla ilk beş şirketin pazar payları toplamı %57,3 düzeyindedir. Deloitte tarafından yayımlanan "Türkiye Leasing Sektörü Sürdürülebilir Büyüme Yolunda Adımlar" araştırmasına göre, finansal kiralama sektöründe büyüklük olarak ilk on şirketin tamamının banka iştiraki olması ve sektörün %85'inin banka iştiraklerinden oluşması bankacılık ve leasing faaliyetlerinin diğer ülkelere kıyasla Türkiye'de daha paralel yürütmesine ve leasing piyasasının oligopolistik bir yapıda faaliyet göstermesine yol açmaktadır⁸.
- (26) Öte yandan finansal kiralama piyasasının toplam finansal sektör içerisindeki payı düşük seviyelerdedir:

Tablo 6: Finansal Kiralama Şirketlerinin Finansal Sektör İçerisindeki Payı

2013	2014	2015	2016
1,1	1,0	1,1	1,2

Kaynak: BDDK Faaliyet Raporları

- (27) İlave olarak bildirim taraflarınca Kurumumuza sunulan bilgilere göre finansal kurumların mevduat toplama yetkileri olmadığı için finansmanlarını ya kendi öz kaynaklarından ya da banka fonlarından karşılamaktadırlar. Bu bağlamda, aynı yapı içerisinde bulunan banka ve finansal kiralama şirketleri arasında dikey bağlantılardan da söz edilebilecektir.

G.2.3. Faktoring İşlemleri

- (28) Faktoring kısaca, firmaların sahip olduğu alacak haklarını faktoring firmalarına temlik ederek finansman sağladıkları işlemidir. Faktoring işlemlerinin temel olarak finansman, garanti ve tahsilat olmak üzere üç farklı işlevi bulunmaktadır. Faktoring işlemlerinin en önemli işlevi finansman özelliği göstermesidir. Söz konusu işlev ön ödeme (avans) sistemi ile hayata geçmektedir. Başka bir deyişle bu sistemde alacaklarını temlik eden müşterinin alacağı normalde vade gününde muaccel olmaktadır. Ancak faktoring şirketi, müşterisi tarafından alacak hakkı fatura ibrazı ile ispat edildiği anda fatura bedelinin genellikle %80-90'lık kısmını müşterisine peşin ödemektedir. Bu şekilde müşteri, vade gelmeden alacağının %80-90'lık kısmına kavuşarak finansman elde etmektedir.

⁸<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/tr/Documents/financial-services/turkiye-leasing-sektoru-surdurulebilir-buyume-yolunda-adimlar.pdf> (Erişim Tarihi: 15.01.2018)

18-05/79-43

- (29) Faktoring özellikle KOBİ'lerin nakit akışlarını destekleyerek söz konusu teşebbüslere işletme sermayesi ve likidite sağlamaktadır. Faktoring şirketi borçlunun ödeyememe riskini üstlenerek alacaklıya garanti hizmeti sunmaktadır. Kredi alma süreci ile karşılaştırıldığında faktoring işlemleri hızı ve belge ibrazı bakımından kolaylıklar sağlamaktadır. İlave olarak faktoring şirketleri, işletmelere verdiği tahsilat hizmetleri ile tahsilatı zamanında ve daha az masrafla gerçekleştirebilmektedir⁹.
- (30) Faktoring sözleşmeleri 6361 sayılı Kanun'un 38. maddesinde ise "mal veya hizmet satışından doğmuş fatura ile tevsik edilen alacaklar ile Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tevsik edilebilen mal veya hizmet satışına bağlı doğacak alacakları devir almak suretiyle, faktoring şirketinin müşterisine sağladığı tahsilat, borçlu ve müşteri hesaplarının tutulmasının yanı sıra finansman veya faktoring garantisi fonksiyonlarından herhangi birini ya da tümünü içeren sözleşme" şeklinde tanımlanmıştır.
- (31) Dünyada faktoring sektörünün seyri incelendiğinde, sektörde son yıllarda ciro gelişiminin yavaşladığı görülmektedir:

Tablo 7: Dünya Faktoring İşlem Hacmi

Yıl	İşlem Hacmi (Milyon ABD Doları)	Değişim (%)
2011	2.610.844	19,41
2012	2.811.346	7,68
2013	3.078.505	9,50
2014	2.847.837	-7,49
2015	2.594.729	-8,89
2016	2.626.490	1,22

Kaynak: https://www.fkb.org.tr/Sites/1/upload/files/Faktoring_Sektoru_Ozet_Finansal_Veriler_2017_06-1573.pdf

- (32) Türkiye'deki görünüm de benzer bir tablo arz etmektedir:

Tablo 8: Türkiye'de Faktoring İşlem Hacmi

Yıl	İşlem Hacmi (Milyon ABD Doları)		Değişim (%)	
	Yurtiçi	Yurtdışı	Yurtiçi	Yurtdışı
2011	36.350	7.349	-22,53	57,20
2012	36.330	7.957	-0,06	8,27
2013	40.839	8.461	12,41	6,33
2014	40.912	9.240	0,18	9,21
2015	34.339	8.631	-16,07	-6,59
2016	32.087	6.698	-6,56	-22,40

Kaynak: https://www.fkb.org.tr/Sites/1/upload/files/Faktoring_Sektoru_Ozet_Finansal_Veriler_2017_06-1573.pdf

- (33) Faktoring piyasasında sektörel büyümeyi etkileyen faktörler incelendiğinde özellikle, döviz kurlarının, ticari kredilere uygulanan faiz oranlarının ve gösterge faizlerinin etkili rol oynadığı görülmektedir¹⁰. Bu bağlamda faktoring sektörü dünyadaki ekonomik belirsizliklerden önemli derecede etkilenmektedir.

⁹ Türkiye'de Faktoring Sektörü, TürkRating, 2014, s.16, <https://www.fkb.org.tr/raporlar-ve-yayinlar/raporlar/faktoring-sektor-raporlari/>

¹⁰ Türkiye'de Faktoring Sektörü, TürkRating, 2014, <https://www.fkb.org.tr/raporlar-ve-yayinlar/raporlar/faktoring-sektor-raporlari/>

18-05/79-43

- (34) Faktoring hizmetleri alanında faaliyet gösteren firmaların pazar payları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 9: Faktoring Şirketlerinin Ciro Miktarlarına Göre Hesaplanan Pazar Payları (%)

Şirket Adı	2012	2013	2015	2016
İş Faktoring A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yapı Kredi Faktoring A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Garanti Faktoring Hizmetleri A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Teb Faktoring A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kapital Faktoring A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Vakıf Faktoring A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Deniz Faktoring A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Halk Faktoring A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Destek Faktoring A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Fiba Faktoring A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Creditwest Faktoring A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ING Faktoring A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	39,7	37,9	40,91	38,02
Toplam	100,0	100,0	100,00	100,00

Kaynak: Bildirim Formu ve 23.09.2014 tarihli ve 2014-4-28 MM sayılı muafiyet raporu.

- (35) Türkiye’de Faktoring Sektörü Raporu’na göre¹¹ banka iştiraki veya banka ilişkili konumdaki faktoring şirketleri, birçok konuda orta-küçük ölçekli faktoring şirketlerine göre rekabetçi avantaja sahiptir. Bu şirketler hem şube açısından faydalanabilmekte hem de ihtiyaçları kadar kredi sağlayabilmektedirler. Diğer şirketlerde ise uygun koşullu krediye erişim önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.
- (36) Faktoring şirketlerinin toplam finansal sektör içerisindeki payları ise aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Tablo 10: Faktoring Şirketlerinin Finansal Sektör İçerisindeki Payı (%)

2013	2014	2015	2016
0,8	0,8	0,7	0,8

Kaynak: BDDK Faaliyet Raporları

G.2.4. Finansman Şirketleri

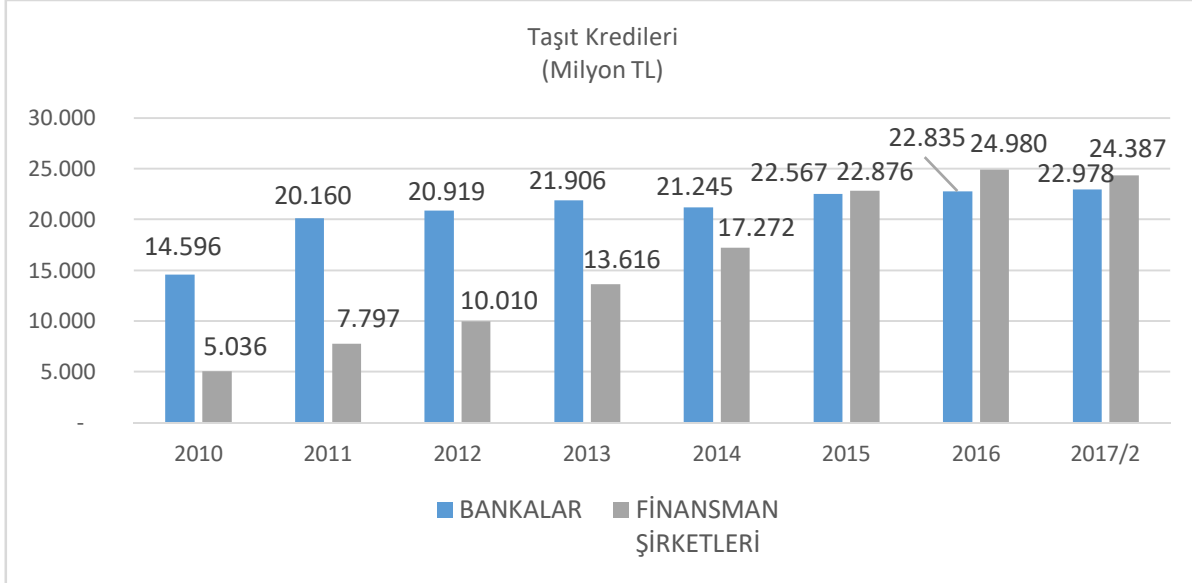
- (37) Finansman işlemleri ile finansman şirketleri, genel anlamda taşıt ve gayrimenkullerin satın alınması aşamasında tüketicilere finansman sağlamaktadırlar. Taşıtlara yönelik olan finansman işlemleri marka bazında gerçekleşmektedir. Başka bir deyişle, her bir finansman şirketi kendi araç firmasının satışlarına yönelik olarak finansman sağlamakta ve kendi markası olan araçların satışlarını arttırmaya çalışmakta, başka markalı araçlar için finansman sağlamamaktadır. Gayrimenkul finansmanı alanında ise bu durumun aksine gayrimenkul finansman şirketleri herkese finansman sağlayabilmektedir.
- (38) Finansman sözleşmeleri 6361 sayılı Kanun’un 39. maddesi ile düzenlenmektedir. Söz konusu düzenleme finansman sözleşmelerini, “Finansman sözleşmesi, her türlü mal veya hizmet alımının, malı veya hizmeti satın alan gerçek veya tüzel kişinin nam ve hesabına mal veya hizmetin teslim veya temini ile birlikte doğrudan satıcıya ödeme yapılması suretiyle kredilendirilmesini öngören sözleşmedir.” şeklinde tanımlamaktadır.

¹¹ Türkiye’de Faktoring Sektörü, TürkRating, 2014, s.23 <https://www.fkb.org.tr/raporlar-ve-yayinlar/raporlar/factoring-sektor-raporlari/>

18-05/79-43

- (39) Finansman şirketlerine bankaların araç ve konut kredileri alternatif teşkil edebilmektedir. Finansman şirketleri bankalara nazaran daha hızlı kredi verebildikleri için müşteriler açısından tercih sebebi olabilmektedir. Yıllar itibarıyla taşıt kredilerinde bankalar ile finansman şirketlerinin sağladığı kredilere aşağıdaki grafikte yer verilmektedir:

Grafik 1: Bankalar ve Finansman Şirketleri Tarafından Sağlanan Taşıt Kredileri

Kaynak: <https://www.fkb.org.tr/raporlar-ve-yayinlar/raporlar/finansman-sirketleri-sektor-raporlari/>

- (40) Grafik'ten de görülebileceği üzere yıllara göre finansman şirketleri tarafından sağlanan taşıt kredileri bankaların sağladığı taşıt kredilerini yakalamıştır. Son üç yılda ise finansman şirketleri bankalardan daha fazla finansman kredisi sağlamıştır.
- (41) Finansman hizmetleri alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 11: Finansman Şirketlerinin Pazar Payları (%)

Şirket Adı	2013	2015	2016
Volkswagen Doğu Finansman A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)
Mercedes Benz Finansman Türk A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)
Koç Finansman A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)
TEB Finansman A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)
Turkcell Finansman A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)
Koç Fiat Kredi Finansman A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)
Orfin Finansman A.Ş.	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	~100,00	~100,00	~100,00

Kaynak: Bildirim Formu ve 23.09.2014 tarihli ve 2014-4-28/MM sayılı muafiyet raporu.

G.3. İlgili Pazar

G.3.1. İlgili Ürün Pazarı

- (42) Bildirime konu işlem ile FKB, uygulamayı planladığı bilgi değişimi sistemi sayesinde üyesi olan finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinden bir takım bilgileri toplayacak, daha sonra söz konusu bilgileri üyeleriyle ve toplulaştırılmış bir şekilde de kamuya paylaşacaktır. Daha önce de değinildiği üzere, FKB üyesi kuruluşlar üç farklı alanda faaliyet göstermekte ve "Sektörler Hakkında Bilgiler" başlığı altında belirtilen hususlar çerçevesinde birbirinden farklı nitelikte hizmetler sunmaktadırlar. Dolayısıyla ilgili ürün pazarının konuya ilişkin bir önceki muafiyet kararında olduğu gibi her üç faaliyet türü bakımından ayrı ayrı belirlenebileceği değerlendirilmiş ve ilgili ürün pazarı, "finansal kiralama hizmetleri", "faktoring hizmetleri" ve "finansman hizmetleri" olarak tanımlanmıştır.

G.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (43) FKB üzerinden yapılması planlanan bilgi değişimine taraf FKB üyeleri Türkiye'nin tamamında faaliyet göstermektedir. Mevcut hizmetin arzının ve bu hizmeti talep edenlerin Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde herhangi bir coğrafi sınırlamaya tabi olmadıkları da düşünüldüğünde, ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tanımlanmıştır.

G.4. FKB Tarafından Uygulanması Planlanan Bilgi Değişimi Sistemi

- (44) Daha önce kendi alanlarındaki üyeliğin isteğe bağlı olduğu teşebbüs birlikleri nezdinde örgütlenen ve bilgi değişimini bu birlikler bünyesinde yürüten finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri, FKB'nin 2013 yılında kurulması ile üyeliğin zorunlu olduğu FKB bünyesinde toplanmış, akabinde de FKB tarafından uygulanacak olan bilgi değişim sistemine menfi tespit ve/veya muafiyet tanınması için Kurum'a başvurulmuştur. 01.10.2014 tarih ve 14-37/715-320 sayılı Kurul kararı ile 3 yıl süreli bireysel muafiyet tanınan önceki başvuru kapsamında uygulanan bilgi değişim sisteminde ve halihazırda işbu başvuru kapsamında uygulanması planlanan sistemde yer alan veri grupları aşağıdaki bölümde dosya konusu sektörler bazında özetlenmektedir.

G.4.1. Finansal Kiralama Şirketleri Bakımından

G.4.1.1. Mevcut Durum

- (45) Finansal kiralama şirketleri yönünden hâlihazırda paylaşılan verilerin bilgisine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 12: FKB Tarafından Hâlihazırda Finansal Kiralama Sektöründe Paylaşılan Veriler

Paylaşılan Bilgi	Periyot	Gecikme	Yayımlayan Kamu Kurumu	Açıklanma tarzı	
				Kamu	Üyelerine
Varlık Kodları Bazında Dağılım (Yeni Yapılan Finansal Kiralama İşlemleri)	3 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ¹²
Sektörlere Göre Dağılım	3 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ¹³
Mali Veriler ve Rasyolar Analizi	3 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Alacaklar AL-100 Raporu	3 ay	45 gün	-	-	Konsolide
Kaynak: FKB					

¹² FKB tarafından gönderilen bilgilerde paylaşımın konsolide olarak yapıldığı belirtilmekle birlikte önceki muafiyet kararı kapsamında söz konusu verinin firma bazında-bireysel paylaşımına da izin verildiği görülmektedir.

¹³ FKB tarafından gönderilen bilgilerde paylaşımın konsolide olarak yapıldığı belirtilmekle birlikte önceki muafiyet kararı kapsamında söz konusu verinin firma bazında-bireysel paylaşımına da izin verildiği görülmektedir.

(46) Tabloda "Paylaşılan Bilgi" sütununda yer alan kategorilerin açıklamaları aşağıdadır:

- **Varlık Kodları Bazında Dağılım:** Söz konusu kalem, yeni finansal kiralama sözleşmesi konusu mal alımları toplamı ve kira alacaklarını (TL, USD, EURO) ifade etmektedir. Bu kapsamda, örneğin karayolu taşıtları, iş ve inşaat makineleri, elektronik ve optik cihazlar, gayrimenkul ya da turizm ekipmanları ve bunların alt grupları gibi gruplar bazında, ilgili dönemde yapılan,

- Tüm sözleşmeler,
- Sat geri kirala sözleşmeleri,
- Operasyonel kiralama sözleşmeleri

kırılımlarında, hâsıl olan brüt işlem hacmi ve kira alacağı Türk Lirası, Dolar ve Euro bazında paylaşılmaktadır.

- **Sektörlere Göre Dağılım:** Yeni finansal kiralama sözleşmesi konusu mal alımları toplamı ve kira alacaklarının (TL, USD, EURO) finansal kiralamaya ilişkin sektör toplamını ifade etmektedir. Sektörlere göre yapılan bilgi paylaşımı kapsamında, tarım, imalat sanayi, hizmet, tüketici konut finansmanı ve diğer sektör grupları ile bunların alt grupları bazında brüt işlem hacmi ve kira alacakları paylaşılmaktadır.

- **Mali Veriler ve Rasyolar Analizi:** Bu başlık altında teşebbüslerin bilanço, gelir tablosu, müşteri sayısı, sözleşme sayısı, şirket sayısı, çalışan sayısı ve eğitim durumu, şube sayısı verileri paylaşılmaktadır. Rasyolar ise mali tablolardan yararlanılarak oluşturulan oranları ifade etmektedir.

- **Alacaklar AL-100 Raporu:** AL-100 Raporu, BDDK tarafından oluşturulan gözetim sistemi kapsamında düzenli olarak istenilen bilgileri içeren formdur. Söz konusu raporun içeriği incelendiğinde, finansal kiralama, finansman ve faktoring şirketlerinin **müşterilerine ait**; isim, vergi numarası, risk grubu, ülke, il, taraf bilgilerinin paylaşıldığı görülmektedir. AL-100 Raporu'nda ilave olarak **alacağa ait**; hesap, finansman konusu, alacak türü, sözleşme tarihi, vade sonu, temdit vade, ödenmeyen taksit tarihi, takibe alınış tarihi, teminat tutarı, faiz oranı, para kodu, alacaklar, kazanılmamış alacaklar, sözleşme tutarı (anapara ve gelir), cari yılda tahsil edilen anapara ve gelir, net bilanço değeri, teşvik belgesi ve kiralama konusu varlığın koduna ait bilgiler yer almaktadır.

G.4.1.2. Paylaşılması Planlanan Veriler

(47) Finansal kiralama şirketleri yönünden yeni dönemde paylaşılması planlanan verilerin bilgisine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 13: Finansal Kiralama Şirketleri Bakımından Toplanması ve Paylaşılması Planlanan Veriler

Paylaşılan Bilgi	Periyot	Gecikme	Yayımlayan Kamu Kurumu	Açıklanma tarzı	
				Kamu	Üyelerine
Varlık Kodları Bazında Dağılım (Yeni Yapılan Finansal Kiralama İşlemleri)	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Sektörlere Göre Dağılım	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Mali Veriler ve Rasyolar Analizi	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Alacaklar AL-100 Raporu	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide
Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemine İlişkin Veriler	1 ay	5 gün	-	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide, Akran Grup Paylaşımı

Kaynak: FKB

(48) Tablodan görülebileceği üzere FKB tarafından yapılan paylaşımın periyodu üç aydan bir aya düşürülmektedir. İlave olarak teşebbüs birliği tarafından “Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemine İlişkin Veriler” (FKSTS) ile “Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı”na ilişkin bazı verilerin de gelecek dönemde paylaşılması talep edilmektedir. Söz konusu verilere dair açıklamalara aşağıda yer verilmektedir:

- **FKSTS'ye İlişkin Veriler:** 6361 sayılı Kanun'un 21. maddesinde yurt dışından yapılacak finansal kiralama sözleşmelerinin Birlik tarafından tescil edileceği hükme bağlanmaktadır. Kanun'un 22. maddesinde özel bir sicile kayıtlı olmayan taşınır mallara ilişkin sözleşmelerin Birlik tarafından tutulacak özel bir sicile tescil edileceği hükmü bulunmaktadır. Öte yandan taşınmaz mallara ilişkin sözleşmeler taşınmazın bulunduğu tapu kütüğünün şerhler hanesine, kendilerine mahsus özel sicili bulunan taşınır mallara dair sözleşmeler bu malların kayıtlı oldukları sicile tescil ve şerh olunmakta ve kiralayan tarafından ayrıca Birliğe bildirilmektedir. Finansal Kiralama Sözleşmelerinin Özel Sicile Tesciline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Genelge'nin 6. maddesi kapsamında kiralayan tarafından Birliğe tescil ettirilecek unsurların listesi aşağıdaki gibidir:

- Genel mal kodu
- Kiralayan Unvanı
- Kiralayan VKN
- Kiralayanın girişi yapan yetkilisi
- Kiracı Ad/Soyadı veya Unvanı
- Kiracının TCKN veya VKN'si
- Sözleşme Tipi (asıl, tadil, kiracı devir, kiralayan devir)
- Sözleşme tarihi
- Sözleşme numarası
- Sözleşme konusu mal bedeli
- Kiracı adresi

- **Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı:** Bu veri grubu başlığı altında şirketlerin raporlama platformuna gireceği müşterinin kimliğine ilişkin bilgileri içermeyen şifrelenmiş verilerden üretilen risk raporlarının ve etki analizlerinin konsolide olarak üyelerle, şirketin belirleyeceği ve en az beş şirketten oluşan akran gruba (peer group) ilişkin konsolide raporların ilgili şirket ile ve şirketin kendisine ait raporların şirket ile paylaşılması planlanmaktadır. Vade riski raporu şirketlerin aktif ve yükümlülük tutarlarının şirket bazında ortalama vade sınıflandırmasına, para birimi risk analizi şirketlerin aktif ve yükümlülük tutarlarının TL ve ilgili yabancı para birimi cinsinden sınıflandırmasına, faiz riski analizi ise şirketlerin aktif ve yükümlülük tutarlarına ilişkin para cinsi bazında ortalama, en düşük ve en yüksek faiz oranları ile sabit ya da değişken faizli olup olmadıklarına ait bilgi ihtiva edecektir.

(49) FKB tarafından tutulan siciller, kanun gereği aleni bir şekilde tutulmaktadır. Öte yandan sicilde incelemeler Birlik görevlisinin nezaretinde yapılabilmekte ve inceleme yapana herhangi bir rapor veya doküman verilmemektedir.

18-05/79-43

- (50) Bildirim Formunda sunulan bilgilere göre FKB tarafından söz konusu sicile ilişkin olarak paylaşılması istenilen veriler üç grupta incelenmektedir:

Tablo 14: Paylaşılması Planlanan FKSTS Verileri

Paylaşılan Bilgi	Periyot	Gecikme	Açıklanma Tarzı	
			Kamu	Üyelerine
Tescil edilen en büyük 10 sözleşmeye ait sözleşme tutarı	1 ay	5 gün	-	Bireysel
Tescil edilen sözleşmelerin ülke, il, varlık, sektör bazında tutar bilgisi	1 ay	5 gün	Konsolide	Konsolide
Yurt dışında yerleşik finansal kiralama şirketlerinin Türkiye’de yerleşik kiracılara yaptıkları finansal kiralama işlemleri (üretilen varlık cinsi bazında mal bedeli ve kiralalar)	1 ay	5 gün	Konsolide	Konsolide

G.4.2. Faktoring Şirketleri Bakımından

G.4.2.1. Mevcut Durum

- (51) Faktoring şirketleri yönünden hâlihazırda paylaşılan verilerin bilgisine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 15: FKB Tarafından Hâlihazırda Faktoring Sektöründe Paylaşılan Veriler

Paylaşılan Bilgi	Periyot	Gecikme	Yayımlayan Kamu Kurumu	Açıklanma tarzı	
				Kamu	Üyelerine
Ciro Raporu (Faktoringde Temlik Alınan Alacaklar)	3 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Alacaklar Raporu	3 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Mali Veriler ve Rasyolar Analizi	3 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Alacaklar AL-100 Raporu	3 ay	45 gün	-	-	Konsolide

Kaynak: FKB

- (52) Tabloda “Paylaşılan Bilgi” sütununda yer alan kategorilerin açıklamalarına aşağıda yer verilmektedir:

- **Ciro Raporu:** Temlik alınan fatura, sözleşme ve fatura benzeri belgelerin toplamına ilişkin bilgileri ihtiva etmektedir.
- **Alacaklar Raporu:** Bilanço tarihi itibarıyla taşınan alacakların TL ve yabancı para birimi bazında sunulduğu raporu ifade etmektedir.
- **Mali Veriler ve Rasyolar Analizi:** Paylaşılması planlanan bilgiler, 2.4.1.1 numaralı başlık altında yer verilen açıklamalarla örtüşmektedir.
- **Alacaklar AL-100 Raporu:** Paylaşılması planlanan bilgiler, 2.4.1.1 numaralı başlık altında yer verilen açıklamalarla örtüşmektedir.

G.4.2.2. Paylaşılması Planlanan Veriler

- (53) Faktoring şirketleri yönünden paylaşılması planlanan verilerin bilgisine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 16: Faktoring Şirketleri Bakımından Yeni Dönemde Toplanması ve Paylaşılması Planlanan Veriler

Paylaşılan Bilgi	Periyot	Gecikme	Yayımlayan Kamu Kurumu	Açıklanma tarzı	
				Kamu	Üyelerine
Ciro Raporu (Faktoringte Temlik Alınan Alacaklar)	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Alacaklar Raporu	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Mali Veriler ve Rasyolar Analizi	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Alacaklar AL-100 Raporu	1 ay	45 gün	-	-	Konsolide
Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı	1 ay	45 gün	-	-	- Konsolide - Akran Grup Paylaşımı
Finansman (Kullandırım) Tutarı	1 ay	45 gün	-	-	Konsolide
Merkezi Fatura Kaydı Sistemine İlişkin Veriler	1 ay	5 gün	-	Konsolide	Konsolide

- (54) Tablo'da "Paylaşılan Bilgi" sütununda yer alan kategorilerin açıklamalarına aşağıda yer verilmektedir:

- **Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı:** Paylaşılması planlanan bilgiler, yukarıda aynı başlık altında yer verilen açıklamalarla örtüşmektedir.
- **Finansman (Kullandırım) Tutarı:** ciro raporundan farklı olarak, faktoring şirketlerinin ilgili dönem içinde kullandıkları finansman/kredi tutarına tekabül etmektedir.
- **Merkezi Fatura Kaydı Sistemi:** Merkezi Fatura Kaydı Sistemi; Faktoring Şirketleri ve Bankalar tarafından devir alınan alacaklara dair bilgi ve/veya belgelerin ortak bir sisteme kaydıyla, toplulaştırma, mükerrerlik kontrolü ve raporlama yapılmasını sağlayan servistir. 6361 sayılı Kanun'un 43. maddesine göre, faktoring şirketleri ile bankalar, fatura bilgileri de dâhil olmak üzere devir aldıkları alacaklarla ilgili bilgileri Risk Merkezi nezdinde veya Birliğin uygun göreceği bir şekilde toplulaştırmak zorundadırlar. Merkezi Fatura Kaydı Sistemi (MFKS) Uygulama Esasları'na göre¹⁴ faturalar farklılık arz ettiğinden söz konusu faturaların sisteme girişine ilişkin kurallar da detaylı bir şekilde sistem kullanım kılavuzunda belirlenmektedir. Öte yandan, bütün belgeler için ortak kabul edilebilecek belgeler Esaslar'ın 5. maddesinde;
  - Satıcı kimlik tipi ve numarası
  - Belge numarası
  - Belge tarihi
  - Belge tutarı

olarak belirlenmektedir.

¹⁴ https://www.fkb.org.tr/Sites/1/upload/files/MFKS_Uygulama_Esaslari_20_Temmuz_2015-582.pdf

G.4.3. Finansman Şirketleri Bakımından

G.4.3.1. Mevcut Durum

- (55) Finansman şirketleri yönünden hâlihazırda paylaşılan verilerin bilgisine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 17: FKB Tarafından Hâlihazırda Finansman Sektöründe Paylaşılan Veriler

Paylaşılan Bilgi	Periyot	Gecikme	Yayımlayan Kamu Kurumu	Açıklanma tarzı	
				Kamu	Üyelerine
Yeni Açılan Finansman Kredileri	3 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Bilanço, Gelir Tablosu ve Genel Bilgiler	3 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Mali Veriler ve Rasyolar Analizi	3 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Alacaklar AL-100 Raporu	3 ay	45 gün	-	-	Konsolide
Kaynak: FKB					

- (56) Tabloda "Paylaşılan Bilgi" sütununda yer alan kategorilerin açıklamalarına aşağıda yer verilmektedir:

- **Yeni Açılan Finansman Kredileri:** Nakdi kredi, bireysel taşıt kredisi, ticari taşıt kredisi, konut kredisi ve diğer krediler bazında açılan yeni finansman kredilerinin tutar bazında toplamını ve sayısını kapsamaktadır.
- **Bilanço, Gelir Tablosu ve Genel Bilgiler:** Önemli bilanço kalemleri, gelir tablosu ve diğer bir takım genel bilgileri içeren yönetici özeti şeklinde hazırlanmaktadır.
- **Mali Veriler ve Rasyolar Analizi:** Paylaşılması planlanan bilgiler, 2.4.1.1 numaralı başlık altında yer verilen açıklamalarla örtüşmektedir.
- **Alacaklar AL 100 Raporu:** Paylaşılması planlanan bilgiler, 2.4.1.1 numaralı başlık altında yer verilen açıklamalarla örtüşmektedir.

G.4.3.2. Paylaşılması Planlanan Veriler

- (57) Finansman şirketleri yönünden paylaşılması planlanan verilerin bilgisine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 18: Finansman Şirketleri Bakımından Yeni Dönemde Toplanması ve Paylaşılması Planlanan Veriler

Paylaşılan Bilgi	Periyot	Gecikme	Yayımlayan Kamu Kurumu	Açıklanma tarzı	
				Kamu	Üyelerine
Yeni Açılan Finansman Kredileri	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Bireysel
Önemli Bilanço Kalemleri ve Genel Bilgiler	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Bireysel
Mali Veriler ve Rasyolar Analizi	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Bireysel
Alacaklar AL-100 Raporu	1 ay	45 gün	-	-	Konsolide
Taşıtların Karşılaştırması	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide
Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide Akran Grup Paylaşımı

(58) Tabloda "Paylaşılan Bilgi" sütununda yer alan kategorilerin açıklamalarına aşağıda yer verilmektedir:

- **Taahhüt Kredileri Karşılaştırması:** Üye finansman şirketlerinin taahhüt kredilerinin BDDK internet sitesinden alınan bankalar tarafından kullanılan taahhüt kredileriyle karşılaştırılmasıdır.
- **Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı:** Paylaşılması planlanan bilgiler, yukarıda aynı başlık altında yer verilen açıklamalarla örtüşmektedir.

G.5. BDDK Tarafından Kurumumuza İletilen Bilgi, Belge ve Açıklamalar

(59) FKB tarafından Kurumumuza yapılan bildirimle ilişkin olarak BDDK'ya gönderilen 25.09.2017 tarihli yazı ile BDDK'nın başvuru konusu bilgi paylaşımına ilişkin görüşleri talep edilmiştir. Bu kapsamda BDDK tarafından gönderilen cevabi yazıda özetle;

- Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri'nden bilanço ve kar-zarar formlarının aylık olarak talep edildiği; alacaklar, muhtelif bilgiler, mizan, mali sektörlerle ilişkiler, faktoring sektör oranları, finansal kiralama işlemleri sektörel dağılımı/ciro bilgileri, hissedarlar, iştirakler ve yasal sınırlar formlarının üç aylık periyotlarla Bankacılık Veri Transfer Sistemi (BVTS) aracılığıyla alındığı,
- Alacaklar formunun 25 iş günü, finansal kiralama işlemleri sektörel dağılımı/ciro bilgileri formunun 18 iş günü, faktoring işlemleri sektörel dağılımı/ciro bilgileri formunun 23 iş günü ve diğer formların 20 iş günü içerisinde BDDK'ya raporlandığı,
- Üç aylık periyotlarla alınan verilerin 2018 yılında aylık olarak alınmasının planlandığı,
- Faktoring sektör oranları, finansal kiralama işlemleri sektörel dağılımı/ciro bilgileri formu, faktoring işlemleri sektörel dağılımı/ciro bilgileri ve yasal sınırlar formlarının haricindeki tüm formların TCMB ile düzenli olarak elektronik ortamda paylaşıldığı,
- Mizan bilgilerinin ise kuruluş bazında TÜİK ile yılda bir kez paylaşıldığı,
- Bakanlar Kurulunun 12.12.2016 tarihli ve 9621 sayılı Resmi İstatistik Programı (RİP) çerçevesinde BDDK tarafından finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerine ilişkin olarak; bilanço, kâr zarar tablosu, finansal kiralama işlemleri sektörel dağılımı/ciro bilgileri, faktoring işlemleri sektörel dağılımı/ciro bilgileri formlarına ilişkin verilerin grup bazında, üç aylık verilerle ve beş iş günlük gecikme ile kamuoyu ile paylaşıldığı,
- BDDK'nın kamuoyu yayınlarının periyodunun, yayınlanacak verilerin sağlıklı, tutarlı ve zamanında sunulma kriterlerinin de göz önünde bulundurularak gerekli veri kalite süreçlerinin işletilmesinin ardından belirlendiği,
- Verilerin kamuoyuna sunulma periyodunun bahse konu bilgiler için önümüzdeki dönemlerde aylık periyotta olacak şekilde kısaltılmasının değerlendirildiği,
- RİP sisteminin uygulamaya geçmesiyle birlikte, TÜİK'in yayımladığı verilerin yanı sıra RİP'te yer alan kurum ve kuruluşlar tarafından üretilmesi öngörülen verilerin de resmi istatistik olarak kabul edildiği,

- Böylece ihtiyaç duyulan her alanda tek bir resmi istatistik üretilmesinin, resmi istatistiklerin üretiminde ve yayımında karşılaşılan mükerrerliklerin önlenmesinin, cevaplayıcı yükünün azaltılmasının, kamuda insan gücü ve kaynak tasarrufu sağlanarak resmi istatistiklere olan güvenin artırılmasının amaçlandığı, ayrıca hangi verinin hangi kurum tarafından, hangi yöntemle derleneceği ve hangi dönemler için ve ne zaman yayımlanacağı konularına açıklık getirildiği,
- BDDK tarafından yayımlanan verilerin farklı bir kurum/kuruluş tarafından da yayımlanmasına ilişkin sürecin de bu çerçevede ele alınmasının uygun olacağı,
- FKB'ye üye şirketlerin BDDK'nın düzenleme, denetim ve gözetimine tabi olduğu,
- Söz konusu şirketlerin BDDK'ya BVTS olarak adlandırılan şifreli ve sertifikalı bir ara yüz aracılığıyla veri gönderdikleri,
- FKB'nin üye şirketlerden talep ettiği AL100 ve MB100 kodlu formlar ve rasyoların tasarım, içerik ve formülasyonunun BDDK'nın denetim ve gözetim ihtiyaçları çerçevesinde belirlendiği,
- AL100 formunun müşteri bazında detaylı bilgiler içerdiği, bu kapsamda veri güvenliğinin sağlanmasının önemi ve müşteri detayında bilgilerin bulunması nedenleriyle söz konusu formun FKB tarafından alınmasının uygun olmayacağının değerlendirildiği,
- Söz konusu formlarda müşteri kimliğine ilişkin detaylı bilgileri içeren alanların paylaşımına konu olmasa bile, raporlama yapan şirketin işlem büyüklüklerinin tür bazındaki dağılımı, vade dağılımları, coğrafi bilgi dağılımları gibi alt detay bilgileri raporlayacakları,
- Bu kapsamdaki bilgilerin çeşitli toplulaştırma sorunlarıyla karşılaşacağı,
- Bir şirketin kendisine ilişkin verilerin de bulunduğu toplulaştırılmış verilerden matematiksel işlemler uygulayarak diğer bir şirkete ilişkin bilgileri tam veya çok yüksek olasılıkla tahmin edebilme imkânının bulunmaması gerektiği,
- FKB Statüsü'nün 4. maddesinin (1) fıkrasında Birliğe, şirket ve sektörlerin gizlilik niteliği taşımayan istatistiklerini toplamak ve kamuoyuna duyurmak yetki ve görevinin verildiği, bu çerçevede paylaşılan bilgilerin ticari sır ve müşteri sırrı kapsamına girip girmediğinin değerlendirilmesinin önem taşıdığı,
- 6361 sayılı Kanun'un 22. ve 43. maddesi çerçevesindeki veriler ile üye şirketlerin kamuya açıklanan finansal tablolarının yayımlanmasında sakınca bulunmadığı, diğer verilerin paylaşılmasının ise yukarıda yer verilen hususlar göz önünde bulundurularak değerlendirilmesinin uygun olacağı

ifade edilmektedir.

G.6. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

G.6.1. Bildirime Konu Teşebbüs Birliği Uygulaması

- (60) İşbu menfi tespit/muafiyet başvurusuna ilişkin uygulama, FKB tarafından finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri pazarındaki gelişmelerin takip edilmesi ve endüstri büyüklükleri hakkında bilgilerin oluşturulması amacıyla söz konusu pazarlara ilişkin olarak içeriği yukarıda özetlenen verilerin belirli periyotlarla üyelerinden alınmasını ve geçmiş verisi olarak kamu nezdinde ve üyeleri ile paylaşımını konu edinmektedir.
- (61) Konuya ilişkin olarak 01.10.2014 tarih ve 14-37/715-320 sayılı Kurul kararı çerçevesinde, FKB tarafından başvurunun yapıldığı dönemde uygulanması planlanan bilgi değişiminin bir kısmına, söz konusu verilerin BDDK ile aynı şekilde konsolide bir şekilde üçer aylık dilimlerle yayımlanacak olması dikkate alınarak menfi tespit belgesi verilmesinin uygun olduğu kanaatine ulaşılmıştır. Öte yandan, BDDK tarafından yayımlanmayan diğer bilgi paylaşımları bakımından, söz konusu verilerin rekabete duyarlı (stratejik) veriler olması nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan yapılan muafiyet değerlendirmesi çerçevesinde, veri paylaşımının Kanun'un 5. maddesinde sayılan tüm koşulları sağladığı sonucuna varılarak uygulamaya üç yıl süreyle bireysel muafiyet tanınmıştır¹⁵.
- (62) Dosya konusu başvuruda ise önceki uygulamadan farklı olarak, bir takım ilave verilerin bilgi paylaşımı kapsamına alınarak veri toplama periyodunun üç aydan bir aya indirildiği göze çarpmaktadır. Bildirime konu uygulamanın esasının teşebbüsler arasındaki bilgi değişimi olması nedeniyle öncelikle rekabet hukuku kapsamında bilgi değişimine ilişkin genel çerçeveye ve Rekabet Kurulu'nun geçmiş kararlarındaki yaklaşıma yer verilmesi uygun olacaktır.

G.6.2. Bilgi Değişimine İlişkin Genel Çerçeve ve Geçmiş Tarihli Kurul Kararları

G.6.2.1. Bilgi Değişimine İlişkin Genel Çerçeve

- (63) Bilgi değişimi, rekabetin kısıtlanması sonucunu doğurabileceği gibi, teşebbüslerin ve tüketicilerin daha etkin karar almalarına imkân tanıma potansiyeline de sahiptir. Örneğin bilgi değişimi, taraflar arasında bilgi asimetrisi sorununu ortadan kaldırmaktadır. Ayrıca, teşebbüslerin, kendilerini rakipleriyle kıyaslamalarına imkân sağlayarak etkinliklerini artırabilmektedir. Bunun yanı sıra, bilgi paylaşımı, teşebbüslerin, stoklarını azaltmasına, kolay bozulabilen ürünlerini tüketicilere daha hızlı ulaştırmasına ya da talebin istikrarsızlığından kaynaklanan maliyetlerini düşürmesine de yardımcı olabilmektedir. Araştırma maliyetleri azalan ve seçenekleri artan tüketiciler bu durumdan doğrudan fayda sağlayabilmektedir¹⁶.
- (64) Ancak, bilgi paylaşımı özellikle, teşebbüslerin, rakiplerinin pazar stratejileri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağladığı durumlarda rekabetin kısıtlanmasına neden olabilmektedir. Bu tür bilgi değişimleri pazardaki geleceğe ilişkin belirsizlikleri azaltarak piyasanın öngörülebilirliğini artırmakta, bu da nihayetinde teşebbüsler arasında koordinasyona yol açabilmektedir. Hatta rakipler arası bilgi değişimi, tarafların birbirlerinin faaliyetlerini kontrol etme aracı olarak kullanılmak suretiyle fiyat tespiti, arz kısıtı gibi üst anlaşmaların delili olarak kabul edilebilmektedir¹⁷.

¹⁵ Bireysel muafiyet Alacaklar AL-100 Raporunun konsolide olarak paylaşılması koşuluyla verilmiştir.

¹⁶ Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz, 42. paragraf.

¹⁷ 08.02.2002 tarih ve 02-07/57-26 sayılı *Gübre* kararı, 06.09.2002 tarih ve 02-53/685-278 sayılı *Yonga Levha* kararı, 24.02.2004 tarih ve 04-16/123-26 sayılı *Seramik* kararı.

- (65) Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'un (Kılavuz) 58. paragrafında, bilgi değişiminin rekabet üzerindeki olası etkilerinin, her somut olayın kendine has özellikleri bağlamında incelenmesi gerektiği belirtilmektedir. Bilgi değişiminin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlama etkisinin bulunması için, fiyat, üretim miktarı, ürün kalitesi, ürün çeşitliliği ya da inovasyon gibi rekabet parametrelerinden en az biri üzerinde olumsuz etki doğurabilecek nitelikte olması gerekir. Bilgi değişiminin rekabet üzerindeki etkisi; pazarın yoğunlaşma derecesi, şeffaflığı, istikrarı, karmaşıklığı ve pazardaki teşebbüslerin benzerliği (simetri) gibi pazarın yapısına ilişkin unsurlar ile pazarı rakipler arası koordinasyona elverişli hale getirebilmesi nedeniyle paylaşılan bilginin niteliğine bağlıdır¹⁸.
- (66) Pazarın özellikleri bakımından öncelikle pazarın şeffaflığı ele alındığında bilgi değişimi şeffaflığı artırarak, fiyat, miktar, talep, maliyetler gibi rekabete duyarlı unsurlara ilişkin belirsizlikleri azaltabilir. Bu durumda yeterince şeffaf pazarlarda teşebbüsler işbirlikçi sonuca daha kolay ulaşabilecektir. Bilgi değişimi öncesinde pazarın şeffaflık düzeyi ne kadar düşükse, bilgi değişiminin rekabeti bozucu etkisi o kadar yüksek olacaktır. Pazarın şeffaf hale gelmesine fazla katkıda bulunmayan bir bilgi değişiminin rekabeti kısıtlama olasılığı, pazardaki şeffaflığı önemli ölçüde artıran bir bilgi değişimine kıyasla daha düşüktür. Dolayısıyla, pazarın bilgi değişimi öncesi ve sonrasındaki şeffaflık düzeyi ile bilgi değişiminin bu düzeyi nasıl değiştirdiği, bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etki doğurma olasılığının belirleyici unsurudur. Bu bağlamda dikkat edilmesi gereken nokta, teşebbüslerin mevcut bilgiyi, rakiplerinin davranışlarını öngörmek için ne ölçüde kullanabileceğinin belirlenmesidir.
- (67) Pazarın yapısına ilişkin diğer önemli bir unsur pazarın yoğunlaşma derecesidir. Dar oligopollerde, az sayıda teşebbüsün koordinasyon koşulları konusunda uzlaşmasının ve anlaşmadan sapmaların izlenmesinin kolay olması nedeniyle işbirlikçi sonuçların gerçekleşme olasılığı daha yüksektir. Dolayısıyla, dar oligopollerde, bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkilere yol açma olasılığı, diğer oligopollere kıyasla daha fazladır.
- (68) Öte yandan teşebbüslerin, karmaşık bir pazar yapısında, işbirlikçi sonuca ulaşmaları daha zor olup, işbirlikçi sonuçların ortaya çıkma olasılığı, arz ve talep koşullarının görece daha az değişken olduğu, diğer bir deyişle istikrarlı olduğu pazarlarda daha yüksektir. Yine teşebbüslerin maliyetler, talep, pazar payları, ürün yelpazesi, kapasite gibi açılardan benzer olduğu simetrik pazar yapılarında da, teşebbüslerin rekabetçi güdülerini de benzer olacağından, bilgi değişimi teşebbüsler arası koordinasyon ihtimalini artırmaktadır.
- (69) Diğer yandan konuya bilginin niteliği bakımından yaklaşıldığında öncelikle değişilen bilginin rekabete duyarlı (stratejik) bilgi olup olmadığının değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Pazardaki belirsizliği azaltan stratejik verilerin rakipler arasında değişiminin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamına girmesi, başka türlü bilgilerin değişimine kıyasla daha muhtemeldir. Genel olarak fiyata, miktara, müşterilere, maliyetlere, cirolara, satışlara, alımlara, kapasiteye, ürün niteliklerine, pazarlama planlarına, risklere, yatırımlara, teknolojilere, AR-GE programlarına ilişkin ve benzeri bilgilerin rekabete duyarlı olduğu kabul edilmekte ve bu tür verilerin paylaşılması, tarafların rekabetçi güdülerinin azaltılması suretiyle rekabeti kısıtlayıcı etkiler doğurabilmektedir.

¹⁸ Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz, 43. paragraf.

- (70) Öte yandan, verilerin stratejik açıdan önemi, bilgi değişiminin sıklığı ve pazarı kapsama derecesi ile verilerin toplulaştırılmış olup olmadığı ve güncelliği gibi faktörlere de bağlıdır. Bilgi ticari sır olmaktan uzaklaşıp kamuya mal olacak bir bilgi niteliği taşıdığına, bireysel özellik taşımak yerine toplulaştırılmış olduğunda, geleceğe yönelik olmayıp geçmiş verilere dayandığında rekabeti bozucu etkilerinin sınırlı olduğu kabul edilmektedir. Bilgi değişiminin sıklıkla gerçekleşmesi piyasadaki teşebbüslerin bu bilgilere göre davranışlarını değiştirmesini kolaylaştıracağından bilginin değişim sıklığı da değerlendirmede dikkate alınmaktadır. Burada önemli olan, değişilen bilgi sayesinde rakiplerin birbirlerinin gelecekteki faaliyetlerine ilişkin tahmin yapma ihtimalinin nasıl etkilendiğidir. Herhangi bir teşebbüsün bireysel verilerinin tespitini yeterince güçleştirecek şekilde toplulaştırılmış verilerin değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkilere neden olma olasılığı, teşebbüs bazındaki verilerin değişimine kıyasla çok daha düşüktür. Satış, kapasite verileri ya da girdi ve bileşen maliyetleri gibi verilerin bir meslek birliği ya da pazar araştırma şirketi tarafından toplanması ve toplulaştırılmış halde yayımlanması, sektörün ekonomik durumuna ışık tutacağından, tedarikçilerin ve müşterilerin yararına olabilir. Verilerin bu şekilde toplanması ve yayımlanması, pazardaki teşebbüslerin bilgiye dayalı tercihler yaparak, stratejilerini pazar koşullarına etkin bir şekilde uyarlamalarını sağlar. Genel olarak, yoğunlaşmış bir oligopol söz konusu değilse, toplulaştırılmış verilerin değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkilere yol açma olasılığı düşüktür.
- (71) Bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkileri bakımından verinin güncelliği önemli bir faktördür. Geçmiş tarihli verilerin değişiminin rekabeti kısıtlama olasılığı, güncel ve geleceğe yönelik verilerin değişimine kıyasla daha düşüktür. Verinin rekabeti bozma riski taşımaması için ne kadar eski olması gerektiğine dair belirlenmiş bir eşik yoktur. Bu eşik, verinin niteliğine, toplulaştırılmış olup olmamasına, bilgi değişiminin sıklığına ve ilgili pazarın istikrarı ile şeffaflığı gibi özelliklere bağlıdır. Sık aralıklarla yapılan bilgi değişimleri, teşebbüslerin pazarda ortak bir anlayışa ulaşmasını ve anlaşmadan sapmaların izlenmesini kolaylaştırarak, işbirlikçi sonuç riskini artırır. Ancak, bilgi değişiminin hangi sıklıkla yapıldığında işbirlikçi sonuca sebebiyet vereceği, verinin niteliği, güncelliği ve toplulaştırılmış olup olmaması gibi unsurlara bağlıdır.
- (72) Bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkileri değerlendirilirken, bilgi değişiminde bulunan teşebbüslerin ilgili pazarı kapsama derecesi de dikkate alınmaktadır. Zira bilgi değişimi pazardaki teşebbüslerin birçoğunu kapsıyorsa, yukarıda anılan risklerin gerçekleşme olasılığı arttığı gibi, bilgi değişiminin tarafı olmayan rakiplerin bilgi değişiminde bulunan teşebbüslerin rekabeti bozucu davranışlarını sınırlama potansiyeli de azalmaktadır.
- (73) Bilgi değişiminin değerlendirilmesi bakımından dikkat edilmesi gereken son unsur değişilen bilgilerin ve bilgi değişiminin kamuya açık olup olmamasıdır. Gerçek anlamda kamuya açık bilgilerin değişiminin genellikle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil etmesi beklenmez. Gerçek anlamda kamuya açık bilgiler, bilgiye erişim maliyetleri bakımından bütün rakipler ve müşterilerce aynı derecede erişilebilir olan bilgilerdir. Öte yandan bilgi değişiminin gerçek anlamda kamuya açık bir şekilde yapılması, bilgi değişiminin işbirlikçi etkilerinin diğer teşebbüsler, potansiyel rakipler ve müşteriler tarafından sınırlandırıldığı ölçüde, pazardaki rekabetin bozulması olasılığını azaltabilir.

- (74) Aşağıdaki tabloda yukarıda açıklanan değerlendirmeler özetlenmektedir:

Tablo 19: Bilgi Değişiminin Rekabete Etki Eden Kriterler Bakımından Değerlendirilmesi

Kriter	Derece	Rekabet Üzerinde Olumsuz Etki İhtimali
Pazarın Yapısı		
Şeffaflık	Yüksekse	Yüksektir
Yoğunlaşma	Yüksekse	Yüksektir
Pazarın Karmaşıklığı	Yüksekse	Düşüktür
Pazarın İstikrarı	Yüksekse	Yüksektir
Firmaların Benzerliği	Yüksekse	Yüksektir
Bilginin Niteliği		
Stratejik Bilgi	Yüksekse	Yüksektir
Pazarı Kapsama	Yüksekse	Yüksektir
Bireysel	Yüksekse	Yüksektir
Toplulaştırılmış	Yüksekse	Düşüktür
Verinin Güncelliği	Yüksekse	Yüksektir
Bilgi Değişiminin Sıklığı	Yüksekse	Yüksektir
Bilgilerin Kamuya açıklığı	Yüksekse	Düşüktür

Kaynak: Önceki bildirimle ilişkin 23.09.2014 tarih ve 2014-4-028/MM sayılı rapor.

G.6.2.2. Bilgi Değişimine İlişkin Geçmiş Kurul Kararları

- (75) Konusunu bilgi değişiminin oluşturduğu Kurul kararlarına bakıldığında Kurul'un Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD), Petrol Sanayi Derneği (PETDER), Otomotiv Sanayicileri Derneği (OSD), Türkiye Likit Petrol Gazcıları Derneği (TLPGD), Reklamcılar Derneği gibi bazı kararlarının ön plana çıktığı görülmektedir. Söz konusu kararlarla ilgili dikkat çeken noktalara aşağıda yer verilmektedir.
- (76) Kurul'un 15.04.2004 tarih ve 04-26/287-65 sayılı ODD kararında, teşebbüs birliğinin internet sitesinin yapımı ve temel prensipleri üzerine alınan Dernek kararına menfi tespit belgesi verilmesi talebi değerlendirilmiştir. Anılan kararda söz konusu sitede yayınlanacak verilerin yeni otomobil ve hafif ticari araçlara ilişkin toplam satış ve ithalat rakamları, pazar payı verileri, marka bazında yerli-ithal dağılımı olduğu görülmektedir. Söz konusu başvuruya yayımlanacak verilerin arasında fiyat verisinin yer almaması, verilerin toplulaştırılmış olması ve pazarın özellikleri dikkate alınarak menfi tespit belgesi verilmiştir.
- (77) Anılan kararda bilgi değişimine ilişkin aşağıdaki değerlendirmeye yer verilmektedir:

“Teşebbüs birliklerinin kuruluşunda veya görevli organlarınca çıkarılan kural ve kararlarında üyeler arası bilgi değişiminin öngörülmesi mümkündür. Bilgi değişimleri kendiliğinden rekabet ihlali oluşturmazken bazı değişimler ihlal yaratabilir.

Rakipler arasındaki bilgi değişimi, rekabete duyarlı bilgilerin paylaşımı şeklinde gerçekleşmesi durumunda rekabeti kısıtlayıcı olarak kabul edilebilmektedir. Rekabete duyarlı bilgiler, rakiplerin fiyat, maliyet, satış, üretim, kapasite kullanımı, teklif şartnameleri, stoklar, ticari sır niteliğindeki bilgiler gibi öğrenilmesi durumunda rakiplerin gelecekteki rekabetçi pazar davranışlarının tahmin edilebilirliğini artıran bilgiler olarak tanımlanabilir. Rakipler arasında rekabete duyarlı bilgilerin değişimi, pazarı şeffaflaştıracak ve rekabetçi davranışların koordinasyonuna neden olabilecek niteliktedir. Bu nedenle rekabete duyarlı bilgilerin değişiminin sınırlı olması ve rakipler arasında koordinasyon doğurucu olmaması önem taşımaktadır.”

- (78) Söz konusu kararda kurulan internet sitesinde markaların Türkiye geneline yönelik satış miktarları ve pazar paylarının yer aldığı, markaların farklı ürün segmentlerinde gerçekleştirdikleri ayrıntılı satış fiyatı ve miktarları ile pazar payı bilgisinin bulunmadığı, bu nedenle ilgili sektörde rekabetçi davranışların koordinasyonuna yol açma potansiyelinden uzak olduğu tespiti yapılarak 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi verilmesine karar verilmiştir.
- (79) Kurul'un ODD'ye ilişkin ikinci menfi tespit/muafiyet kararı 14.07.2011 tarih ve 11-43/916-285 sayılı karardır. Karar, otomotiv piyasasına yönelik birtakım istatistiki bilgi ve pazara ilişkin analizlerin, ODD web sitesi, ODD veri tabanı ve hazırlanan raporlar aracılığıyla yayımlanmasına ilişkindir. Söz konusu kararda, 2004 tarihli karar kapsamında yer alan verilerin paylaşılmasında bir sakınca olmadığı; il bazında ayrıştırılmış veriler, lansman bilgileri ve markaların filo satış rakamlarının paylaşılmasının pazardaki şeffaflığı artırarak rakip davranışların tahminini kolaylaştıran ve koordinasyon riski yaratan bilgiler olduğu; bununla birlikte, il bazındaki verilerin kümülatif olması, lansman bilgilerinde fiyat stratejisi (tavsiye veya nihai fiyat bilgisi yahut indirim, kampanya vb. bilgiler), satış stratejisi, hedef, stok ve arz miktarı gibi stratejik bilgilerin yer almaması ve filo satış rakamlarına ilişkin bilgilerde alıcıların unvanlarının yer almaması koşuluyla bu verilerin yayınlanmasına bireysel muafiyet tanınabileceği belirtilmektedir. Kararda ayrıca Otomotiv Distribütörlerine yönelik olarak yürütülen soruşturma sonucunda alınan 18.04.2011 tarih ve 11-24/464-139 sayılı kararda yer alan, başta fiyat stratejisi olmak üzere satış stratejisi, hedef ve stok gibi bilgilerin paylaşımının koordinasyona ve rekabeti sınırlayıcı etkiye yol açtığı tespitine de yer verilmektedir.
- (80) Kurul'un 20.09.2012 tarihli ve 12-44/1350-455 sayılı Otomotiv Sanayicileri Derneği (OSD) kararında, *"OSD tarafından, aylık olarak hafif ticari araçlar (otomobil, kamyonet ve minibüs), kamyon, otobüs, midibüs ve traktör başlıkları altında "kapasite ve kapasite kullanım oranı" bilgilerinin paylaşılması planlanmaktadır. Bu bilgilerin, firma ve model belirtmeksizin Türkiye toplamı olarak paylaşılacağı anlaşıldığından, mevcut haliyle koordinasyon riski taşımadığı ve bu sebeple bu paylaşımlara menfi tespit belgesi verilmesi gerektiği"* sonucuna ulaşılmıştır. Firma ve model belirtmeksizin aylık üretim miktarlarının belirli araç türleri bakımından paylaşılmasının da aynı kapsamda değerlendirilebileceğine yer verilen kararda, söz konusu bilgilerin firma ve model bazında paylaşılması talebine bireysel muafiyet tanınamayacağı sonucuna ulaşılmıştır. OSD kararında maliyetlere ilişkin verilerin firma bazında paylaşılması talebine ilişkin olarak aşağıdaki değerlendirmelere yer verilmektedir:
- "Otomotiv sanayi firmalarının yan sanayiye ve hammaddeye yaptıkları ödemeler ile ödenen vergi ve ücretlerin firma bazında paylaşılması, motorlu taşıtların üretim veya dağıtımında herhangi bir gelişme ve iyileşme ya da ekonomik veya teknik gelişmeye yol açmamaktadır. Ayrıca sözü edilen bilgi değişiminin teşebbüslerin fiyata etki eden önemli değişkenlerden olan maliyet bilgilerinin paylaşılması anlamına geleceği, bu nedenle de pazardaki bir fiyat koordinasyonunun kolaylaştırıcı unsuru olacağı değerlendirilmektedir."*
- (81) Kurul'un, bir diğer teşebbüs birliği olan Petrol Sanayi Derneği (PETDER) hakkında aldığı üç karar mevcuttur. 20.09.2007 tarih ve 07-76/907-345 sayılı ilk Kurul kararında, PETDER'in, akaryakıt, madeni yağ ve LPG konularında pazar gelişimlerinin takip edilmesi ve endüstri büyüklükleri hakkında bilgilerin oluşturulması amacıyla yapmakta olduğu çalışmalara menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi incelenmiştir. Kararda, çalışmanın konusunu oluşturan verilerden bir kısmının zaten EPDK tarafından yayınlanan veriler olması, verilerin fiyata yönelik olmaması ve bildirim konusu pazarın özellikleri dikkate alınarak söz konusu teşebbüs birliği kararına menfi tespit belgesi verilmiştir.

- (82) Kurul'un PETDER ile ilgili aldığı 22.09.2011 tarih ve 11-48/1215-428 sayılı kararın konusunu ise PETDER veya bağımsız bir araştırma kuruluşu tarafından haftalık ya da aylık olarak akaryakıt ve LPG piyasasında bazı bilgilerin toplanarak PETDER tarafından istatistiki veri olarak derlenmesine ve değerlendirmeler ile kamuoyuyla paylaşılmasına menfi tespit belgesi verilmesi ya da muafiyet tanınması oluşturmaktadır. Kararda özellikle söz konusu uygulamanın pazardaki şeffaflığı ne kadar attıracağı konusu üzerinde durulmuş, ilgili pazarların gerek EPDK'nın uygulamaları gerekse mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler nedeniyle aşırı derecede şeffaflaşmış bir yapı arz etmeleri ve anılan pazarlarda bilgiye erişimin son derece kolay ve maliyetsiz olmasından hareketle anılan uygulamanın rekabeti sınırlamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.
- (83) PETDER ile ilgili üçüncü Kurul kararında ise¹⁹ teşebbüs birliğine verilen menfi tespit belgesinin geri alınıp alınmaması hususu değerlendirilmiştir. Söz konusu kararda;

“PETDER aracılığıyla akaryakıt ve LPG piyasasında bazı bilgilerin derlenerek dağıtım şirketleriyle paylaşılmasına yönelik bilgi değişimi uygulamasına 20.09.2007 tarih ve 07-76/907-345 sayılı karar ile verilmiş olan menfi tespit belgesinin geri alınmasına gerek olmadığı ancak teşebbüs birliği tarafından iletilen görüş ve öneriler de dikkate alınarak menfi tespit belgesinin kapsamının; verilerin toplulaştırılmak ve teşebbüs özelinde bilgi içermemek suretiyle ürün özelinde yayınlanması, bireysel satış verileri ve pazar paylarının EPDK tarafından yayımlanan verilere paralel olarak yayınlanması ve ürünlerin alt kırılımlarını içerecek şekilde ayrıntılı bireysel satış verilerinin ve pazar paylarının ise 3'er aylık dönemler halinde derlenmek suretiyle yayımlanması şeklinde belirlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.”

değerlendirmelerine yer verilmiştir. Kararda, verilerin paylaşılma periyoduna ilişkin olarak;

Kurulun vermiş olduğu menfi tespit kararı çerçevesinde fiili uygulama dikkate alındığında, paylaşılma konu bilgilerin, fiili paylaşım tarihi itibarıyla gerçek anlamda kamuya açık bilgi niteliğinde değerlendirilmesi tereddütlü hale gelmektedir. Zira PETDER bünyesinde gerçekleşen bilgi değişimi kapsamında teşebbüslerin her bir aya ilişkin bireysel verileri, hemen izleyen ay paylaşılmaktadır. Oysa benzer bilgiler EPDK tarafından genellikle asgari 2-3 aylık bir gecikmeyle yayımlanmaktadır. Ayrıca EPDK tarafından sunulan teşebbüs özelindeki verilerde ürünlerin alt kırılımına ve iç satış yahut transit ticaret ayırımına ilişkin detay bilgilere yer verilmemektedir.

değerlendirmesi dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, menfi tespit belgesinin kapsamının “Teşebbüslerin her bir aya ilişkin bireysel satış verileri ve pazar paylarının aynı koşullarda toplanarak EPDK tarafından yayımlanan verilere ve ayrıntıya paralel şekilde “benzin, motorin, fuel-oil türleri ve diğer” kalemleri halinde ve yine EPDK ile aynı gecikme ile yayımlanması” şeklinde belirlenmesine karar verilmiştir.

¹⁹ 21.11.2013 tarihli ve 13-64/904-384 sayılı PETDER kararı.

- (84) Kurul'un Türkiye Likit Petrol Gazcıları Derneği (TLPGD) kararı incelendiğinde, menfi tespit/muafiyet başvurusuna konu edilen talep kapsamında LPG sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin tüplü, dökme ve otogaz kategorilerindeki toplam satış rakamlarının aylık olarak toplanmasının planlandığı; bu çerçevede anılan ürünlere ilişkin olarak geçmiş bir ayın üretim ve satış bilgilerinin toplanacağı ve bu bilgilerin izleyen bir sonraki ay içinde üyelerle ve talep halinde diğer sektör kuruluşları ve gerekli görülmesi halinde kamuoyuyla paylaşılacağı hususlarına yer verildiği görülmektedir²⁰. Kararda TLPGD tarafından, toplanacak bilgilerin esas itibarıyla Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından da üçer aylık dönemlerde toplanmakta ve yayımlanmakta olduğu; 2011 yılı Ağustos ayından itibaren ise söz konusu bilgilerin EPDK tarafından aylık olarak yayımlanmaya başlandığı; bu bakımdan sektörün düzenleyici otoritesi tarafından da yayımlanan söz konusu bilgilerin kamuya açık nitelikte olduğu ifade edilmektedir. Kararda 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi bağlamında yapılan değerlendirmelere aşağıda yer verilmektedir:

“Bilgi değişimi anlaşmasının rekabete aykırı etki doğurmasına müsaait bir yapı sergilediği; öte yandan, bildirim kapsamında toplanarak değiştirilmesi planlanan bilgilerin ilgili pazarlar bakımından stratejik bilgi niteliğindeki aylık üretim ve satış verileri olması, bu verilerin toplulaştırmaya tabi tutulmadan teşebbüsler bazında paylaşılacak olması, söz konusu verilerin oldukça yakın tarihli olması ve bu verilerin her ay paylaşılmasının planlanması, öngörülen paylaşım zamanı dikkate alındığında bahse konu verilerin gerçek anlamda kamuya açık veriler olarak nitelendirilmelerinin mümkün olmaması, bilgi toplama ve yayma faaliyetlerinin teşebbüs birliği bünyesinde ve görece sık gerçekleştirilecek olması ve öngörülen haliyle planlanan bilgi değişimi sisteminin gerçek anlamda kamuya açık bir bilgi değişimi olarak değerlendirilmesinin güçlüğü gibi hususlar dikkate alındığında, TLPGD tarafından yürütülmesi planlanan bildirim konu uygulama kapsamında gerçekleşecek olan bilgi değişiminin, ilgili pazarlardaki stratejik belirsizliği ve tarafların bağımsız davranma güdülerini zedelemek, böylelikle rakip teşebbüsler arasında rekabetçi davranışların koordinasyonunu ve anlaşmayı kolaylaştırmak suretiyle ilgili pazarlardaki rekabeti kısıtlayıcı etki doğurabileceği değerlendirilmektedir.”

- (85) İlave olarak TLPGD kararında, ilgili pazarda bireysel bazda (firma bazında) bilgi değişiminin rekabeti zorunlu olandan fazla kısıtlayacağı değerlendirilmelerine yer verilmektedir:

“Dosya konusu bilgi paylaşımı sayesinde teşebbüslerin, pazardaki toplam talep düzeylerine, endüstrinin büyüklüğüne ve kendilerinin pazardaki konumlarına yönelik olarak bilgi sahibi olacakları, bu çerçevede üretim, satış ve dağıtım planlamalarını iyileştirerek etkinlik kazanımları sağlayabilecekleri düşünülebilir. Ancak bu tür bir etkinlik artışının sağlanabilmesi için, pazar genelinde toplulaştırılmış verilerin paylaşılması pekâlâ yeterlidir. Hal böyleyken oldukça güncel nitelikteki, bireysel firma üretim ve satış verilerinin teşebbüsler arasında değişimi, beklenen etkinliğin sağlanması için kaçınılmaz nitelikte değildir. Öte yandan, veri toplama ve derleme işlemlerinin bağımsız üçüncü kuruluşlar eliyle yürütülmesi yerine bu işi TLPGD'nin üstlenmesi de rekabeti olumsuz etkileyebilecektir. Üstelik ilgili piyasanın yapısı, değişime konu edilmesi planlanan bilgilerin niteliği ve söz konusu bilgi değişiminin uygulama şekli dikkate alındığında, bildirim konu uygulamanın, ilgili pazarlardaki rekabetin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (a) ve (b) bentlerinde sayılan türden faydaların elde edilebilmesi için

²⁰ 04.07.2012 tarihli ve 12-36/1042-330 sayılı TLPGD kararı.

gerekenden daha fazla sınırlanmasına yol açabilecek nitelikte olduğu değerlendirilmektedir.”

- (86) Kurul'un 26.06.2012 tarihli ve 12-35/984-301 sayılı Boya Sanayicileri Derneği (BOSAD) kararında ise, BOSAD'a üye teşebbüslerin tonaj (iç satış miktarları) ve ciro bilgilerinin, geçmiş döneme ait 3 aylık ve yıllık sektörel toplam ciro ve satış miktarı olarak kümülatif bir Türkiye verisi olarak teşebbüs isimlerini belirtmeden, bölgesel olarak ayırmadan, toplam sektör verisi şeklinde bağımsız bir denetim kuruluşu ile gizlilik anlaşması çerçevesinde paylaşılmasına ilişkin talep değerlendirilmiştir. Kurul, pazara giriş engellerinin ve dağıtım kanallarında kısıtlamanın mevcut olmadığını değerlendirdiği boya ürünleri pazarında, bağımsız denetim kuruluşunun varlığı, verilerin kümülatif olması, kamuyla paylaşım ve boya pazarında faaliyet gösteren hiçbir teşebbüsün dışarıda kalmaması hususlarını da dikkate alarak bilgi değişimine muafiyet tanınabileceği sonucuna ulaşmıştır.
- (87) Son olarak Kurul'un 09.01.2014 tarihli ve 14-01/1-1 sayılı *Reklamcılar Derneği* kararında, teşebbüs birliğinin, dernek üyeleri tarafından bir önceki yılda her bir iş kolu için uygulanan ortalama, en düşük ve en yüksek fiyatlarının paylaşılmasına ilişkin bilgi değişimine menfi tespit/muafiyet tanınması talep edilmiştir. Bildirimde ayrıca, bahse konu araştırmaya katılımın zorunlu olmayacağı, araştırma sırasında üyelerden müşteri bazında fiyat talep edilmeyeceği, araştırmaya katılan üyelerin birbirlerine ait verilere ulaşamayacağı, sektör araştırmasında da ajans isimlerinin veya türlerine (çok uluslu/bağımsız) göre ajans ayrımının yer almayacağı belirtilmiştir. Konuya ilişkin Kurul tarafından yapılan değerlendirmede; fiyatın rekabetin en önemli ve hassas boyutu olduğu, kartel anlaşmalarının genelde fiyatın sabitlenmesi veya sabitlenmesine yol açacak stratejiler çerçevesinde şekillendiği ve fiyat bilgilerinin paylaşılmasına müsaade edecek bir kararın rakip teşebbüslerin birbirlerinin en hassas verisine kolaylıkla erişimini sağlayarak pazardaki rekabetçi yapıyı olumsuz etkileyebileceği; reklam ajanslarının geçmiş yıla ilişkin en düşük, ortalama ve en yüksek fiyatları ile sektör ortalamalarının yer alacağı sektör araştırmasının, yine bildirim konusu tavsiye edilen fiyat listesi ile ilan edilen fiyatlara, sektörde faaliyet gösteren reklam ajanslarının uyup uymadığı konusunda kontrol edici bir unsur haline dönüşmesi riskinin bulunduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda, kararda yapılan muafiyet değerlendirmesinde başvuru konusuna bireysel muafiyet tanınamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

G.6.3. Menfi Tespit Değerlendirmesi

- (88) 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi; *"İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul, elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın bu Kanun'un 4, 6 ve 7 nci maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilir."* hükmünü amirdir. İşlemin niteliğinin Kanun'un 6 ve 7. maddeleri kapsamında olmaması itibarıyla başvuru konusu uygulamanın Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde *"rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası bir anlaşma yahut uyumlu eylem"* niteliğinde olup olmadığını tespit edilmesi gerekmektedir.

- (89) Bu kapsamda bilgi değişiminin rekabet hukuku çerçevesinde değerlendirilmesi aşamasında, bilgi değişiminin amacı ve etkileri bağlamında değerlendirilmesi gerekmektedir²¹. FKB tarafından sunulan Bildirim Formu incelendiğinde Birlik tarafından Kurumumuza yapılan başvurunun amacının finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri pazarlarındaki gelişmelerin takip edilmesi ve endüstri büyüklükleri hakkında bilgilerin oluşturulması olarak belirtildiği görülmektedir. FKB tarafından yapılan bildirim ve ekleri incelendiğinde Birliğin sunduğu bilgi değişimi sisteminin amacı itibarıyla rekabeti sınırlayıcı nitelikte olmadığı değerlendirilmektedir.
- (90) Aynı konulu bildirimle ilişkin 01.10.2014 tarih ve 14-37/715-320 sayılı bir önceki Kurul kararı incelendiğinde paylaşılması planlanan verilerin üçlü bir ayrıma tabi tutularak, 1. tip bilgi paylaşımında halihazırda BDDK tarafından üçer aylık periyotlarla konsolide olarak kamuya açıklanan ve FKB tarafından da aynı periyotlarla hem üyelerine hem de kamuya konsolide olarak açıklanmak istenen verilerin; 2. tip bilgi paylaşımında BDDK tarafından konsolide olarak yayınlanan, FKB tarafından ise aynı periyotla bireysel bazda (firma bazında) paylaşılması planlanan verilerin, 3. tip bilgi paylaşımında ise BDDK tarafından yayınlanmayan FKB tarafından ise kamuya konsolide üyelerine ise hem konsolide hem de bireysel bazda paylaşılması planlanan verilerin konumlandırıldığı görülmektedir.
- (91) 14-37/715-320 sayılı kararda söz konusu sınıflandırmadan sonra, 1. tip bilgi değişimi başlığı altında kalan verilerin FKB tarafından aynı şekilde kamuya ve üyelerine paylaşılması, söz konusu paylaşımın halihazırda BDDK tarafından yapıyor olması nedeniyle rekabeti kısıtlayıcı görülmemiş ve bu verilerin FKB tarafından paylaşılmasına menfi tespit belgesi verilebileceği değerlendirmesi yapılmıştır.
- (92) 14-37/715-320 sayılı kararda 2. tip ve 3. tip bilgi değişimi başlıkları altında kalan verilerin ise konsolide verinin haricinde firma bazında paylaşılması ve bir kısmının da BDDK tarafından yayımlanmaması göz önünde bulundurularak, ikinci aşamada bu verilerin rekabete duyarlı (stratejik) bilgi olup olmadığı değerlendirilmesine girilmiştir.
- (93) Benzer bir sınıflandırma işbu karar bakımından da yapılabilecek olmakla birlikte, mevcut bildirimde önceki karardan farklı olarak BDDK veya başka bir kurum tarafından yayımlanmayan bir takım verinin de FKB tarafından konsolide olarak paylaşılması öngörülmektedir. Mevcut dosya kapsamında bu tür verinin ise 4. tip bilgi değişimi başlığı altında sınıflandırılması uygun görülmüştür. Aşağıdaki tabloda söz konusu sınıflandırma özetlenmiştir:

Tablo 20: FKB Tarafından Paylaşılacak Verilere İlişkin Açıklamalar

Kategori	Açıklama
1. Tip Bilgi Değişimi	BDDK tarafından üçer aylık dilimlerle konsolide bir şekilde yayımlanan ve FKB tarafından da birer aylık dilimlerle hem kamuya hem de üyelere aynı şekilde konsolide olarak açıklanacak olan veriler.
2. Tip Bilgi Değişimi	BDDK tarafından üçer aylık dilimlerle konsolide bir şekilde yayımlanmakla birlikte, FKB tarafından ayrıca üyelere firma bazında açıklanacak olan veriler.
3. Tip Bilgi Değişimi	BDDK tarafından yayımlanmayan ve birer aylık dilimlerle sadece FKB tarafından kamuya konsolide, üyelere ise konsolide ve firma bazında açıklanacak olan veriler.
4. Tip Bilgi Değişimi	BDDK tarafından yayımlanmayan ve FKB tarafından üçer aylık dilimlerle konsolide bir şekilde paylaşılacak olan veriler.

²¹ Kılavuz'un 56. paragrafında da belirtildiği üzere, piyasada rekabeti kısıtlama amacıyla yapılan her türlü bilgi değişiminin, etkisine bakılmaksızın rekabeti kısıtladığı kabul edilmektedir.

18-05/79-43

- (94) Bu açıklamalar ışığında, FKB tarafından tasarlanan bilgi değişimi sistemine aşağıdaki tabloda toplu bir şekilde yer verilmektedir:

Tablo 21: Başvuruya Konu FKB Bilgi Değişim Sistemi

Paylaşılan Bilgi	Periyot	Gecikme	Yayımlayan Kamu Kurumu	Açıklanma tarzı	
				Kamu	Üyelerine
Finansal Kiralama Şirketleri					
Varlık Kodları Bazında Dağılım (Yeni Yapılan Finansal Kiralama İşlemleri)	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Sektörlere Göre Dağılım	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Mali Veriler ve Rasyolar Analizi	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Muhtelif Bilgiler Tablosu	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Alacaklar AL-100 Raporu (Finansal Kiralama Alacakları)	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide
Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemine İlişkin Veriler	1 ay	5 gün	-	Konsolide	Konsolide
Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı	1 ay	45 gün	-	-	Konsolide, Akran Grup Paylaşımı
Faktoring Şirketleri					
Ciro Raporu (Faktoringte Temlik Alınan Alacaklar)	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Alacaklar Raporu	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Mali Veriler ve Rasyolar Analizi	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Muhtelif Bilgiler Tablosu	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı	1 ay	45 gün	-	-	Konsolide, Akran Grup Paylaşımı
Finansman (Kullandırım) Tutarı	1 ay	45 gün	-	-	Konsolide ve Bireysel
Merkezi Fatura Kaydı Sistemine İlişkin Veriler	1 ay	5 gün	-	Konsolide	Konsolide
Alacaklar-AL 100 Raporu (Faktoring Alacakları)	1 ay	45 gün	-	-	Konsolide
Finansman Şirketleri					
Yeni Açılan Finansman Kredileri	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Önemli Bilanço Kalemleri ve Genel Bilgiler	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Mali Veriler ve Rasyolar Analizi	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Muhtelif Bilgiler Tablosu	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide ve Bireysel
Taahhüt Kredileri Karşılaştırması	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide
Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide, Akran Grup Paylaşımı
Alacaklar-AL100 Raporu (Finansman Alacakları)	1 ay	45 gün	-	-	Konsolide

- (95) Tablodan da izlenebileceği üzere, bir takım veriler BDDK tarafından belirli aralıklarla konsolide olarak yayımlanmaktadır. Tablo 20'deki sınıflandırma kapsamında 1. tip bilgi değişimi başlığı altında yer alan söz konusu verilerin halihazırda sektörel düzenleyici kurum tarafından da yayınlanıyor olması itibarıyla, bu verilerin FKB tarafından da aynı formatta ve konsolide olarak yayımlanmasının rekabeti sınırlayıcı bir etkisinin olmadığı ve bu tür bir bilgi değişimine menfi tespit verilebileceği değerlendirilmektedir²². Bu noktada söz konusu verilerin BDDK tarafından bir aydan daha uzun periyotlarla yayımlandığı görülmekle birlikte, BDDK'nın söz konusu verileri aylık dönemlerde toplamaya başladığı ve verilerin eskiliğine yönelik 45 günlük sürenin mevcudiyeti dikkate alındığında FKB tarafından bahse konu verilerin aylık bazda yayımlanması, yukarıda yer verilen menfi tespit değerlendirmesini değiştirmemektedir.
- (96) Diğer yandan, ikinci aşamada 4. tip bilgi değişimi başlığı altında yer alan veri grubu menfi tespit bakımından değerlendirildiğinde, bu grup altında MFKS, FKSTS, taşıt kredileri karşılaştırması ve AL-100 Raporu olmak üzere dört kalemin bulunduğu görülmektedir. İlgili verilerin 1. tip bilgi değişimi başlığı altında yer alan veri grubundan en önemli farkı, söz konusu verilerin halihazırda herhangi bir kuruluş tarafından yayımlanmıyor olmasının yanı sıra FKB tarafından da bireysel bazda değil, salt konsolide bazda paylaşılmasının öngörülüyor olmasıdır²³.
- (97) FKB tarafından Kurumumuza sunulan bilgi ve belgelere göre, bu verilerden MFKS üye faktoring şirketlerinin alacaklarının kaydının yapıldığı, mükerrerliği önleyen ve alacakların kayıt altına alındığı kanunla tanımlanmış bir sistemdir. Söz konusu sistem, daha önce de ifade edildiği üzere 6361 sayılı Kanun'un 43. maddesinde tanımlanmış olup (bkz. dipnot 3), anılan maddeye göre sistem çerçevesinde toplulaştırılan bilgilerin paylaşımına ilişkin usul ve esaslar Birlik tarafından belirlenmektedir. Üye şirketler 2015 yılı başından beri, temlik aldığı faturaları sisteme giriş yaptığından sistemde veri oluşmakta ve rapor alınabilmektedir. Ayrıca, Temmuz 2016 tarihinden bu yana da sisteme girilen temlikli belgelere ait ödeme araçları var ise (çek, senet vb.) bu ödeme araçlarının bilgileri de MFKS'ye girilmekte ve tahsil olup olmadığı bilgisi de iletilmektedir. FKB, söz konusu sistemden; il ve bölge, yurtiçi, ihracat ve ithalat, para birimi, ürün tipi, doğmuş-doğacak, bildirimli-bildirimsiz, kabilirücu-gayrikabilirücu, alıcı/satıcı toplamları dağılımı, ürün gruplarına göre vade dağılımı, ürün gruplarına göre tahsilat performansları bazında raporlama yapılabildiğini iletmiştir. Bildirim Formu'nda da bu kapsamda raporların üyelerle konsolide bazda paylaşılmasına izin verilmesi talep edilmektedir.

---

²² Söz konusu verilerin tamamı FKB tarafından bireysel-firma bazında da paylaşılmak istenmiştir; söz konusu verilerin bireysel bazda paylaşımı ise aşağıda 2. tip bilgi değişimi başlığı altında değerlendirilmiştir. Bu bağlamda söz konusu verilerin konsolide paylaşımının 1. tip bilgi değişimi başlığının, bireysel-firma bazında paylaşımının ise 2. tip bilgi değişimi başlığının konusu olduğu tekrar vurgulanmalıdır.

²³ Bu noktada FKSTS verisi için en büyük tutarlı on sözleşmeye ilişkin verinin üyelerle paylaşılması planlanıyor olsa da söz konusu durumun anılan verilerin anonim olması ve kısıtlı bir grubu kapsamaması nedeniyle bu veriye bireysel (firma bazında veri) nitelik kazandırmadığı ve bu bağlamda bu verinin de 4. tip bilgi değişimi başlığı altında incelenebileceği değerlendirilmektedir.

- (98) Yukarıda da ifade edildiği üzere MKFS, mükerrerliği önlemek amacıyla 6361 sayılı Kanun'da tanımlanmış bir sistem olup, söz konusu sistemin hukuki bir altyapısının bulunduğu görülmektedir. Diğer yandan sistemde fiyata ilişkin herhangi bir veri paylaşılmamakta olup, paylaşımın esasını temlik alınan alacak tutarları toplamının oluşturduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu verinin bireysel firma bazında değil, konsolide bir şekilde yayımlanmasının planlanmasının da ilgili veriye ilişkin rekabetçi endişeleri ortadan kaldırdığı değerlendirilmektedir. Nitekim konuya ilişkin BDDK görüşünde de 6361 sayılı Kanun'un 43. maddesi çerçevesindeki verilerin yayımlanmasında sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir. Bu bilgiler ışığında MFKS verilerinin konsolide olarak paylaşılmasının menfi tespit kapsamında değerlendirilebileceği kanaatine varılmıştır.
- (99) İkinci olarak FKSTS verisi incelendiğinde söz konusu verilerin yurt dışı ve içinde yapılacak finansal kiralama sözleşmelerine ilişkin olduğu görülmektedir. FKB, söz konusu veri kapsamında bu sisteme tescil edilen sözleşme tutarlarının; ülke, il, varlık ve sektör bazında konsolide olarak kamuyla paylaşılmasına; ayrıca, yurtdışında yerleşik finansal kiralama şirketlerinin Türkiye'de yerleşik kiracılara yaptıkları finansal kiralama işlemlerine ilişkin tescil kayıtlarından üretilen varlık cinsi bazında konsolide mal bedeli ve kiralar toplamı ile bu sisteme tescil edilen en büyük on sözleşmeye ilişkin tutarların üyeleriyle anonim şekilde paylaşılmasına izin verilmesini talep etmektedir. Paylaşılacak verinin konsolide nitelikte olması, 6361 sayılı Kanun'un 22. maddesi uyarınca söz konusu sicil herkese açık (aleni) olması ve en büyük tutarlı on sözleşmeye ilişkin verilerin tutar haricinde bir bilgiye yer verilmeden anonim bir şekilde paylaşılması gibi nedenlerle rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olmadığı ve menfi tespit kapsamında olduğu değerlendirilmektedir. Nitekim BDDK tarafından gönderilen yazıda da söz konusu raporun paylaşılmasının herhangi bir sakınca buldurmadığı ifade edilmiştir.
- (100) Üçüncü olarak FKB tarafından, halihazırda BDDK tarafından bankalar için aylık olarak yayımlanan raporlardan yararlanılarak bankalar ile finansman şirketleri tarafından kullanılan taşıt kredilerinin konsolide bazda karşılaştırılması kamuoyuna aylık periyotlarla açıklanmak istenmektedir. Söz konusu verinin bir bölümünün halihazırda zaten BDDK tarafından oluşturulmuş olması, diğer kısmının ise FKB'ye üye finansman şirketlerinden alınacak verilerle konsolide bazda oluşturulacak olması nedeniyle esasen bankalar ve finansman şirketleri arasında taşıt kredilerinin tutarlarının karşılaştırılması fonksiyonunu icra edeceği, bu bağlamda bilgi paylaşımının rekabeti sınırlayıcı bir etkisinin bulunmayacağı ve menfi tespit kapsamında olduğu değerlendirilmektedir.
- (101) Son olarak 4. tip bilgi değişimi başlığı altında bulunan AL-100 Raporu'na gelinecek olursa, anılan rapora ilişkin önceki muafiyet kararında, söz konusu kalem altında oldukça ayrıntılı bilgiler talep edildiği, bu kapsamda her bir üyenin, hangi ilde, hangi sektörde, hangi mal grubunda, hangi para birimi ile işlem yaptığı bilgisinin üyelerden toplanacağı, ilgili pazarlarda faaliyet gösteren bütün teşebbüslerin daha önce belirtilen yasal zorunluluk sebebiyle FKB'ye üye olduğu hususu da dikkate alındığında, tüm sektörü kapsayacak bu tür bir paylaşımın üye bazında yapılması durumunda teşebbüslerin birbirlerinin faaliyetlerini gözetleme ve rekabeti kısıtlayıcı bir koordinasyona yol açma ihtimali bulunduğu, öte yandan dosyanın değerlendirilmesi sürecinde FKB tarafından, verilerin üye bazında değil "konsolide" bir şekilde paylaşılacağına iletildiği, bu nitelikte yapılacak bir bilgi paylaşımının ise pazardaki rekabeti tamamen ortadan kaldıracak nitelikte olmadığı değerlendirilmiştir. Söz konusu değerlendirmeden, önceki muafiyet kararında AL-100 Raporu'nun konsolide şekilde paylaşımının bireysel muafiyet çerçevesinde ele alındığı anlaşılmaktadır.
- (102) İşbu bildirim kapsamında paylaşılmak istenen AL-100 verisinin kapsamının da bir önceki bildirimle aynı olduğu ve verinin yine benzer şekilde konsolide olarak paylaşılmasına izin verilmesinin talep edildiği görülmektedir. Söz konusu karar

incelendiğinde, kararda her bir sözleşmeye ilişkin; sektör, mal grubu, ülke, il gibi parametrelerin yanı sıra sözleşmenin tarihi, vade sonu, sözleşme tutarı, ana para ve gelir miktarları gibi fiyatlandırmaya ilişkin bilgi sunabilecek nitelikte verilerin de bulunduğu görülmektedir. Bu bağlamda söz konusu verinin rekabete duyarlı nitelikte veri olduğu değerlendirilmektedir. Nitekim BDDK tarafından gönderilen cevabi yazıda da AL-100 raporunda müşteri kimliğine ilişkin bilgiler yer almasa da raporlama yapan şirketin işlem büyüklüklerinin tür bazındaki dağılımı, vade dağılımları, coğrafi bilgi dağılımları gibi alt detay bilgilerin yer aldığı, bir şirketin kendisine ilişkin verilerin de bulunduğu bu tür toplulaştırılmış verilerden çeşitli matematiksel işlemler sonucu diğer bir şirkete ilişkin bilgileri tahmin edebilme imkanının ortaya çıkabileceği, değerlendirmede bu durumun göz önünde bulundurulması gerektiği ifade edilmiştir. Bu bağlamda gerek bir önceki Kurul kararında yer alan değerlendirmeler gerekse de BDDK'nın konuya ilişkin tespitleri göz önüne alındığında işbu bildirim açısından da AL-100 Raporu'nun rekabete duyarlı (stratejik) veri kapsamında değerlendirilmiştir.

- (103) Yukarıdaki ek olarak Bildirim Formu incelendiğinde, BDDK tarafından konsolide olarak yayımlanan ve yukarıda FKB tarafından da konsolide olarak yayımlanması durumunda menfi tespit alabileceği belirtilen verilerin, FKB tarafından şirket bazında yayımlanmasının da talep edildiği (2. tip bilgi değişimi) görülmektedir. Diğer yandan yukarıda da belirtildiği üzere, bir takım veri ise herhangi bir kurum tarafından yayımlanmamakta olup, FKB tarafından bu verilerin bazılarının hem bireysel hem konsolide bazda toplanması ve yayımlanması istenmektedir (3. tip bilgi değişimi). Bu veri grupları bakımından ise herhangi bir kurum tarafından yayımlanmıyor oluşu ve özellikle bireysel paylaşımı öngörmesi nedeniyle rekabete duyarlılık değerlendirmesine girilmesi gerekmektedir.
- (104) Nitekim Kılavuz'un 67. paragrafı da; *"Pazardaki belirsizliği azaltan stratejik verilerin rakipler arasında değişiminin 4. madde kapsamına girmesi, başka türlü bilgilerin değişimine kıyasla daha muhtemeldir"* değerlendirmesini içermekte, stratejik bilgiye yönelik olarak ise; *"Fiyata, miktara, müşterilere, maliyetlere, cirolara, satışlara, alımlara, kapasiteye, ürün niteliklerine, pazarlama planlarına, risklere, yatırımlara, teknolojilere, AR-GE programlarına ilişkin ve benzeri bilgilerin rekabete duyarlı olduğu kabul edilir. Genel olarak, fiyat ve miktara ilişkin bilgiler, stratejik niteliği en yüksek bilgilerdir. Bunları, maliyetlere ve talebe ilişkin bilgiler takip eder. Bununla birlikte, örneğin, teşebbüsler AR-GE üzerinden rekabet ediyor ise, teknolojik veriler, rekabet açısından stratejik niteliği en yüksek bilgi niteliği taşıyabilecektir..."* ifadelerine yer vermektedir.

18-05/79-43

(105) Bu bağlamda 2. tip ve 3.tip bilgi değişimi başlıkları altında yer alan verilerin rekabete duyarlılık değerlendirmesi aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Tablo 22: Paylaşılması Planlanan Verilerin Rekabete Duyarlılık Değerlendirmesi

Paylaşılan Bilgi	Açıklama	2. Tip/ 3. Tip	Stratejik Veri
Finansal Kiralama Şirketleri			
Varlık Kodlarına Göre Dağılım (Yeni Yapılan Finansal Kiralama İşlemleri)	Yeni finansal kiralama sözleşmesi konusu mal alımları toplamı ve kira alacaklarını içeren söz konusu verinin anılan sektördeki satış verisi niteliğinde olduğu ve firma bazında paylaşılacağı göz önünde bulundurulduğunda söz konusu verinin stratejik veri olduğu değerlendirilmektedir.	2. tip	+
Sektörlere Göre Dağılım	Yeni finansal kiralama sözleşmesi konusu mal alımları toplamı ve kira alacaklarının sektör bazında dağılımını öngörmekte olan verinin anılan finansal kiralama hizmetleri sektöründeki satış verisi niteliğinde olduğu ve firma bazında paylaşılacağı göz önünde bulundurulduğunda söz konusu verinin stratejik veri olduğu değerlendirilmektedir.	2. tip	+
Mali Veriler	Özellikle gelir tablosunun kalemleri incelendiğinde bu kalemler arasında ücret ve komisyonlar gibi FKB üyesi tarafından uygulanan fiyatlamaya ilişkin göstergeler sunan bilgilerin de bulunduğu görülmektedir. İlave olarak finansal tabloların bireysel bazda paylaşımının şirketlerin cirolarına, satışlarına, risklerine ve diğer stratejik bilgilerin paylaşımına yol açacağı değerlendirilmektedir. Söz konusu veriler FKB tarafından salt konsolide bazda paylaşılmayacak olup, ayrıca her bir üyenin mali tablolarının FKB aracılığıyla birbirleriyle paylaşılması öngörülmektedir. FKB tarafından halka açık şirketler bakımından ilgili verilerin kamuya yayımlandığı belirtilmişse de sektörde 26 finansal kiralama şirketinden 11'i, 61 faktoring şirketinden 33'ü, 14 finansman şirketinden ise 7'si halka açık konumda değildir. Bu çerçevede ilgili verilerin stratejik veri kapsamında yer aldığı değerlendirilmektedir.	2. tip	+
Rasyolar Analizi	Finansal tablolardan üretilen söz konusu oranların da, finansal tablo verilerinin stratejik veri olarak değerlendirilmesi ve anılan oranlardan hareketle teşebbüslerin çeşitli matematiksel işlemlerle birbirlerinin finansal tablo verilerine ulaşma ihtimali oluşturması itibarıyla stratejik veri kapsamında yer aldığı değerlendirilmektedir.	2. tip	+
Muhtelif Bilgiler Tablosu (1)	FKB'ye üye kuruluşların; personel sayısı, şube sayısı, temsilcilik sayısı ve personelin eğitim durumlarına (ilköğretim, lise, ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora) ilişkin bilgiler yer almaktadır. İlgili verilerin stratejik veri kapsamında bulunmadığı değerlendirilmektedir.	2. tip	-
Muhtelif Bilgiler Tablosu (2)	FKB'ye üye kuruluşların; müşteri sayısı, sözleşme sayısı, toplam sözleşme tutarı bilgileri yer almaktadır. Söz konusu verilerin müşterilere, miktara, satışlara ilişkin paylaşımı öngörmesi nedeniyle stratejik veri olduğu değerlendirilmektedir.	2. tip	+

Tablo 22'nin devamı			
Paylaşılan Bilgi	Açıklama	2. Tip/ 3. Tip	Stratejik Veri
Finansal Kiralama Şirketleri			
Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı	Raporun "Sektörler Hakkında Bilgiler" kısmında belirtildiği üzere finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin ana faaliyet konuları müşterilerine çeşitli yollarla finansman sağlamak olup, söz konusu finansmandaki fiyatlamanın ana unsurları faiz, vade ve finansmanda kullanılan para birimidir. Bir başka deyişle, finansman karşılığı uygulanan faiz, vade ve kullanılan para birimi anılan sektörlerde fiyatlamaya doğrudan etki eden unsurlardır. Bu bağlamda söz konusu verinin fiyatlamaya ve satışlara ilişkin olması ve akran grup bazında bireysel paylaşımına konu olması nedeniyle stratejik veri kapsamında olduğu değerlendirilmektedir.	3. tip	+
Faktoring Şirketleri			
Ciro Raporu (Faktoringte Temlik Alınan Alacaklar ²⁴)	İlgili dönemde temlik alınan faturaların toplamını ihtiva eden söz konusu verinin bildirimde de belirtildiği üzere teşebbüslerin ciro-satış bilgilerine ilişkin olması ve bireysel bazda paylaşımının öngörülmesi nedeniyle ilgili verinin stratejik veri kapsamında bulunduğu değerlendirilmektedir.	2. tip	+
Alacaklar Raporu	Mali veriler bölümünde finansal tablolar bakımından yapılan değerlendirmeler bu kalem bakımından da geçerli olup, ilaveten verinin bireysel bazda paylaşımının da öngörülmesi nedeniyle söz konusu verinin rekabete duyarlı olduğu değerlendirilmektedir.	2. tip	+
Mali Veriler	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+
Rasyolar Analizi	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+
Muhtelif Bilgiler Tablosu (1)	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	-
Muhtelif Bilgiler Tablosu (2)	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+
Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı	Yukarıdaki ile aynıdır.	3. tip	+
Finansman (Kullandırım) Tutarı	İlgili dönemde faktoring şirketlerinin sağladıkları finansman miktarına bir başka deyişle faktoring sektörü için satışlar olarak nitelendirilebilecek veriye yönelik olması ve ayrıca bilgilerin bireysel bazda paylaşımının öngörülmesi nedeniyle stratejik veri kapsamında değerlendirilmektedir.	3. tip	+

²⁴ İlgili dönemde temlik alınan yurt içi ve yurt dışı alacakların toplam tutarını ifade etmektedir. BDDK tarafından 3 aylık dönemler itibarıyla konsolide olarak yayınlanmaktadır.

Tablo 22'nin devamı			
Paylaşılan Bilgi	Açıklama	2. Tip/ 3. Tip	Stratejik Veri
Finansman Şirketleri			
Yeni Açılan Finansman Kredileri	İlgili dönemde finansman şirketlerinin sağladıkları finansman miktarına bir başka deyişle finansman hizmetleri sektörü için satışlar olarak nitelendirilebilecek veriye yönelik olması ve ayrıca bilgilerin bireysel bazda paylaşımının öngörülmesi nedeniyle stratejik veri kapsamında olduğu değerlendirilmektedir.	3. tip	+
Önemli Bilanço Kalemleri ve Genel Bilgiler	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+
Mali Veriler	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+
Rasyolar Analizi	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+
Muhtelif Bilgiler Tablosu (1)	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	-
Muhtelif Bilgiler Tablosu (2)	Yukarıdaki ile aynıdır.	2. tip	+
Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı	Yukarıdaki ile aynıdır.	3. tip	+

(106) Kılavuz'un 67. paragrafında da yer verildiği üzere teşebbüsler arasında stratejik verilerin paylaşılması tarafların rekabetçi güdülerinin azalması suretiyle rekabeti kısıtlayıcı etkiler doğurma potansiyeline sahiptir. İlave olarak bilgi değişiminin pazarı kapsama derecesi, bilgi değişiminin rekabeti bozucu etkisinin saptanmasında önemli rol oynamaktadır. Son olarak, Kılavuz'a göre bilgi değişiminin gerçek anlamda kamuya açık bir şekilde yapılması, bilgi değişiminin işbirlikçi etkilerinin diğer teşebbüsler, potansiyel rakipler ve müşteriler tarafından sınırlandırıldığı ölçüde, pazardaki rekabetin bozulması olasılığını azaltabilecektir.

(107) Öte yandan Kılavuz'un 69. paragrafında bireysel ve toplulaştırılmış veri ile ilgili olarak;

"Herhangi bir teşebbüsün bireysel verilerinin tespitini yeterince güçleştirecek şekilde toplulaştırılmış verilerin değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkilere neden olma olasılığı, teşebbüs bazındaki verilerin değişimine kıyasla çok daha düşüktür. Satış, kapasite verileri ya da girdi ve bileşen maliyetleri gibi verilerin bir meslek birliği ya da pazar araştırma şirketi tarafından toplanması ve toplulaştırılmış halde yayınlanması, sektörün ekonomik durumuna ışık tutacağından, tedarikçilerin ve müşterilerin yararına olabilir. Verilerin bu şekilde toplanması ve yayınlanması, pazardaki teşebbüslerin bilgiye dayalı tercihler yaparak, stratejilerini pazar koşullarına etkin bir şekilde uyarlamalarını sağlar. Genel olarak, yoğunlaşmış bir oligopol söz konusu değilse, toplulaştırılmış verilerin değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkilere yol açma olasılığı düşüktür. Teşebbüs bazındaki verilerin değişimi ise bir yandan teşebbüslerin, pazar konusunda ortak bir anlayışa varmalarını kolaylaştırırken öte yandan tarafların anlaşmadan sapan ya da pazara yeni giren teşebbüsleri hedef almalarını sağlayarak uygun cezalandırma stratejileri geliştirmelerini mümkün kılabilir. Bununla birlikte, bazı pazarlarda toplulaştırılmış verilerin değişiminin de rekabeti bozucu etkiler doğurabileceği hususu göz ardı edilmemelidir. Örneğin, yoğunlaşmış ve istikrarlı bir oligopoldeki teşebbüsler arasında toplulaştırılmış verilerin değişimi, pazardaki fiyatların belirli bir seviyenin altında oluştuğunu gösteriyorsa, teşebbüsler anlaşma taraflarından birinin anlaşmadan saptığı

sonucuna varabilir ve misilleme yoluna gidebilirler. Başka bir deyişle, rekabeti bozucu anlaşmanın istikrarlı biçimde sürdürülebilmesi için, teşebbüslerin kimin anlaşmadan saptığını bilmeleri gerekmekte; “birinin” anlaşmadan saptığını bilmeleri yeterli olmaktadır.”

ifadelerine yer verilmektedir. Söz konusu değerlendirmeden toplulaştırılmış verilerin paylaşımının bireysel veri paylaşımına oranla rekabetçi açıdan daha az riskli görüldüğü anlaşılmaktadır.

- (108) Dosya kapsamında menfi tespit değerlendirmesine sunulan 2. ve 3. tip bilgi değişimi başlığı altında kalan yukarıdaki tablodaki veriler bu bilgiler ışığında değerlendirildiğinde, teşebbüsler arasında stratejik olmayan bilgilerin değiştirilmesinin Kanun’un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı bir etki doğurmayacağı değerlendirildiğinden, 2. ve 3. tip bilgi değişimi başlığı altında yer alan bu nitelikteki verilerin paylaşımına menfi tespit verilebileceği değerlendirilmektedir. Yapılan değerlendirmeler ışığında Tablo 22’de bu kapsamda yer alan tek verinin ise muhtelif bilgiler verisinin bir bölümü (FKB’ye üye kuruluşların; personel sayısı, şube sayısı, temsilcilik sayısı ve personelin eğitim durumlarına ilişkin bilgiler) olduğu değerlendirilmektedir²⁵.
- (109) Öte yandan, aynı tabloda yer alan diğer verilerin²⁶ ise Kılavuz’un 67. paragrafında yer verilen açıklamalar çerçevesinde fiyat, miktar, müşteriler, maliyetler, ciro, satışlar, alımlar, kapasite, ürün nitelikleri, pazarlama planları, riskler, yatırımlar gibi parametrelerden bir veya birkaçı etrafında şekillendiği, bu bağlamda bu verilerin rekabete duyarlı (stratejik) veri kapsamında olduğu, üstelik bu verilerin tamamının konsolide paylaşımının yanı sıra her bir firma bazında bireysel karşılıklı paylaşımının da öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Kılavuz’un 69. paragrafında belirtilen bireysel verilerin paylaşımına ilişkin rekabetçi riskler ve endişeler de göz önünde bulundurulduğunda söz konusu verilerin firma bazında paylaşımının rekabeti sınırlama potansiyelinin bulunduğu değerlendirilmektedir. Öte yandan söz konusu stratejik verilerin FKB’ye üye olmanın bir zorunluluk olması nedeniyle tüm pazarı kapsaması da rekabetçi riskleri artıran bir diğer husustur. Bu bağlamda yukarıda yer alan söz konusu stratejik verilerden BDDK tarafından yayımlanmayan ve bireysel paylaşımı öngörülen ve BDDK tarafından yayımlansa da FKB tarafından ayrıca bireysel paylaşımı öngörülen verilerin menfi tespit kapsamında olmadığı değerlendirilmektedir²⁷.
- (110) Bu tespitten sonra aşağıda söz konusu verilerin paylaşımına ilişkin bireysel muafiyet analizine yer verilmiştir.

G.6.4. Muafiyet Değerlendirmesi

- (111) 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesi, işbu madde ile öngörülen ve kümülatif nitelik taşıyan dört koşulun sağlanması durumunda *“teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceğini”* düzenlemektedir.

²⁵ Kararın ilerleyen bölümlerinde 2. ve 3. tip bilgi değişimine ilişkin yapılan değerlendirmelerin menfi tespit kapsamında yer alan bu veriler haricindeki verileri, bir başka deyişle Tablo 22’de (+) ile işaretlenen ve rekabete duyarlı-stratejik veri olarak addedilen verileri kapsadığı tekrar belirtilmelidir.

²⁶ Muhtelif bilgilerin bir bölümü (FKB’ye üye kuruluşların; personel sayısı, şube sayısı, temsilcilik sayısı ve personelin eğitim durumlarına ilişkin bilgiler) haricindeki tüm veriler.

²⁷ Bu noktada BDDK tarafından yayınlanan ve FKB tarafından da konsolide paylaşımı öngörülen verilerin menfi tespit kapsamında yer aldığı tekrar belirtilmelidir.

- (112) Yukarıda da ifade edildiği üzere, FKB tarafından tasarlanan bilgi değişimi sistemi amaç bakımından 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlal etmese de söz konusu bilgi değişimi sisteminin etkilerinin, yukarıda değinildiği üzere, 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlal etme potansiyeline sahip olduğu değerlendirilmiştir. Özellikle 2. ve 3. tip bilgi değişimlerinin herhangi bir kamu kurumu tarafından paylaşılmayan ya da kamu kurumları tarafından paylaşılacakla birlikte rekabete duyarlı nitelikte ve FKB tarafından bireysel bazda paylaşılacak istenen bilgiler içerdiği tespit edilmiştir. Açıklanan sebeplerle 2. ve 3. tip bilgi değişimlerinin ilgili pazarlardaki rekabeti olumsuz yönde etkileme potansiyeline sahip olabileceği değerlendirilmiştir. Bunun yanı sıra 4. tip bilgi değişimi başlığı altında incelenen AL-100 Raporu'nun da rekabete duyarlı bilgiler içerdiği sonucuna ulaşılmıştır. Aşağıda, söz konusu bilgi paylaşımları mezkûr Kanun'un 5. maddesinde öngörülmüş olan dört şart bakımından incelenecektir.

G.6.4.1. Malların Üretim veya Dağıtım ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (113) Bireysel muafiyet değerlendirmesinde aranan ilk olumlu koşulun sağlanıp sağlanmadığının tespiti ve hangi hallerin ekonomik yarar sağladığı somut olayın özelliklerine göre değerlendirilmektedir. Genel olarak, üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, malın arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması hallerinde bu koşulun sağlandığı kabul edilmektedir.
- (114) Gerek önceki dosya kapsamında gerekse yapılan yeni bildirimde, yukarıda anılan şart ile ilgili olarak, FKB tarafından uygulanacak bilgi değişimi sisteminin;
- İlgili pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüslerin pazarın büyüklüğü, bu pazardaki konumları, rakiplerin mevcut pozisyonu gibi hususlarda bilgi sahibi olmasını sağlayarak söz konusu teşebbüslerin pazarda kendilerini daha doğru konumlandırmalarına ve daha rasyonel karar almalarına imkân sağlayacağı,
  - Böylelikle teşebbüslerin, hangi pazarlarda ne tür finansman kaynaklarına ihtiyaç duyulduğu, hangi sektörlerde ne tür ekipmanların kiralandığı gibi hususlarda ayrıntılı veriye sahip olacakları ve daha doğru kararlar alabilecekleri,
  - Bunun yanında, ilgili pazarın büyüklüğü, arz ve talep yapısı gibi verilerin bilinmesiyle pazara girişlerin önünün açılacağı, pazara girmek isteyen teşebbüslerin pazarla ilgili hazır bilgiler edinebileceği ve risklerini en aza indirerek pazarda gelişebileceği,
  - Teşebbüslerin, sektörel bazda yaşanabilecek kriz ya da büyüme imkânları gibi bilgilere sahip olabileceği ve kendi kararlarını bu verilerin ışığında daha sağlıklı bir biçimde verebileceği,
  - FKB'ye üye teşebbüslerin, piyasa araştırması yapmanın uzun ve maliyetli olduğu ilgili sektör bakımından önemli bir kaynak israfının da önüne geçerek maliyet avantajı sağlayacağı,
  - Sonuç olarak, bu bilgi paylaşımları sonucunda ilgili pazarda daha etkin bir rekabetin tesis edilebileceği ve sözü edilen hususun ilgili pazarlardaki hizmetlerin sunumunda gelişme ve iyileşme sağlayabileceği

ifade edilmiştir.

- (115) Pazara ilişkin temel verilerin kamuoyunun ve ilgili pazarlarda faaliyet gösteren şirketlerin bilgisine sunulması ile teşebbüslerin pazarda kendilerini daha doğru konumlandırması ve piyasa araştırma maliyetlerinin azalması, FKB tarafından uygulanması planlanan bilgi değişimi sisteminin faydaları arasında sayılabilir. Her ne kadar kamuya açıklanmayan ve/veya bireysel bazda yapılacak bilgi değişimlerinin pazara girişlerin önünü açabileceği değerlendirilmesine katılmak mümkün gözükmesine de yukarıda ifade edilen hususların genel olarak teşebbüslerin daha etkin karar vermeleri ve araştırma maliyetlerinin azalması yoluyla yeni gelişme/iyileşme ya da ekonomik/teknik gelişmeye yol açabilecek nitelikte olduğu değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, önceki muafiyet kararıyla benzer şekilde Kanun'un 5. maddesinin (a) bendinde belirtilen koşulun sağlandığı değerlendirilmektedir.

G.6.4.2. Tüketicinin Yarar Sağlaması

- (116) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın Kanun kapsamında muafiyet alabilmesi için, Kanun'un 5. maddesinin (a) bendinde koşul olarak getirilen mal ve hizmet sunumunda gelişme, iyileşme veya ekonomik ve teknik gelişmelerden tüketicinin de faydalanması gerekmektedir. Tüketicinin sağladığı faydanın ölçülmesi ve değerlendirilmesinde, fiyatlarda yaşanan düşüş, satış sonrası hizmetlerde artan etkinlik, ürün çeşitliliği, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşımı, mal arzında devamlılık gibi unsurlar dikkate alınmaktadır.
- (117) Gerek önceki dosyada gerekse yapılan yeni bildirimde, yukarıda anılan şart ile ilgili olarak;
- FKB tarafından uygulanacak bilgi değişimi sayesinde teşebbüslerin kararlarını daha rasyonel bir biçimde alabilecekleri ve bu durumun pazardaki rekabet düzeyinde artışa yol açabileceği,
  - Sözü edilen artışın, tüketicilerin talep ettiği ürünlerin/hizmetlerin sunumunda ve kalitesinde artışa ve bu ürünlerin maliyetlerinin azaltılması yönünde teşebbüsler üzerinde bir baskıya yol açabileceği,
  - Söz konusu baskının ise tüketicilere fiyat düşüşü olarak yansıtılabileceği,
  - Ayrıca rekabet seviyesindeki artışın, tüketiciler açısından ürün çeşitliliğini artırarak tercih özgürlüğünü de olumlu yönde etkileyeceği,
  - Böylelikle, tüketicinin bu bilgi paylaşımından yarar sağlayacağı

ifade edilmiştir.

- (118) Finansal piyasalarda etkin piyasa kararlarının alınabilmesi, ilgili piyasalarda belirli bir düzeyde doğru ve yeterli bilgi sahibi olunmasıyla yakından ilişkilidir. Söz konusu piyasalarda faaliyet gösteren teşebbüslerin daha etkin finansman kararları alabilmeleri neticesinde kaynakların daha etkin kullanılması sağlanabilecek ve böylelikle azalan finansman maliyetleri sayesinde tüketicilerin de daha uygun koşullarda finanse edilmeleri mümkün olabilecektir. Ayrıca uygulanacak bilgi değişimi sistemi, konsolide olarak kamuoyuna sunulacak bilgiler aracılığıyla tüketici konumundaki teşebbüsler bakımından da karar alma süreçlerinde yararlı olabilecektir. Dolayısıyla finansal piyasalarda belirli ölçüde bilgi paylaşımının gerek sağlayıcı gerekse de alıcılar bakımından yararlı olacağı değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, önceki muafiyet kararıyla benzer şekilde Kanun'un 5. maddesinin (b) bendinde belirtilen koşulun sağlandığı değerlendirilmektedir.

G.6.4.3. İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

- (119) Muafiyet kararı verilmesinde aranan bu ilk olumsuz şarta göre, muafiyete konu anlaşmanın; ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına neden olmaması, bir başka deyişle sağlanan ekonomik gelişme veya fayda ile tüketicinin bundan yarar sağlaması durumlarının, rekabetin ortadan kaldırılması sonucunda elde ediliyor olmaması gerekmektedir. İlgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkıp kalkmadığı değerlendirilirken dikkate alınması gereken başlıca hususların ise; pazarda hâlihazırda giriş engellerinin olup olmadığı, hâkim durumda olan bir teşebbüsün bulunup bulunmadığı, dikey anlaşmalar aracılığıyla giriş engeli yaratılıp yaratılmadığı, pazarın yapısı, tüketici tercihlerinin ne ölçüde kısıtlandığı olarak sıralanması mümkündür.
- (120) İlgili pazara ilişkin tespitlerde belirtildiği üzere FKB üç farklı pazarda faaliyet gösteren teşebbüsler arasında gerçekleşecek bilgi paylaşımına dönük olarak muafiyet/menfi tespit başvurusunda bulunmuştur. Bu sebeple ilk olarak her üç pazar bakımından da pazarın yapısı hakkında bilgi verilecek ve ardından bu şartın sağlanıp sağlanmadığına dair değerlendirmelerde bulunulacaktır.
- (121) Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri 5411 sayılı Kanun uyarınca BDDK gözetiminde faaliyet göstermektedirler. Bu bağlamda bahse konu teşebbüsler kuruluş ve faaliyet izinlerinin verilmesi gibi hususlarda BDDK'nın düzenlemelerine tabidirler. Bir başka deyişle pazara giriş, öncelikle belli yükümlülükleri yerine getirme ve BDDK'dan izin alınmasına bağlıdır.
- (122) Diğer yandan her üç pazar bakımından 2014 ve 2017 yıllarına ilişkin ilgili pazarlardaki oyuncu sayısı ve yoğunlaşma oranlarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 23: Kuruluş Türü Bazında Oyuncu Sayıları Ve Yoğunlaşma Seviyesi

Üye Unvanı	Üye Sayısı (2014)	Üye Sayısı (2017)	CR4 (2014)	CR4 (2017)
Finansal Kiralama Şirketleri	33	26	51	51
Faktoring Şirketleri	77	61	40	33
Finansman Şirketleri	13	14	70	70
Toplam	123	101		

Kaynak: Bildirim formu.

- (123) Tablo incelendiğinde, 2014 ve 2017 arasında finansal kiralama ve faktoring hizmetleri bakımından pazardaki oyuncu sayısının azaldığı, finansman hizmetlerinde ise önemli sayılmayacak derecede olsa da oyuncu sayısı bakımından bir artışın yaşandığı gözlemlenmektedir. Öte yandan söz konusu pazarlardaki yoğunlaşma oranları bakımından ise finansal kiralama ve finansman hizmetleri pazarlarındaki yoğunlaşma oranının aynı kaldığı, faktoring hizmetleri pazarındaki yoğunlaşmanın ise düştüğü görülmektedir. Genel itibarıyla pazarın görünümü bakımından 2014 ve 2017 yılları arasında kayda değer bir değişiklik bulunmamaktadır.
- (124) Yine tablodan izlenebileceği üzere en fazla teşebbüs sayısı faktoring sektöründe yer almakta ve yoğunlaşma seviyesi de diğerlerine oranla daha düşük bir noktadadır. Öte yandan Tablo 9'dan da görülebileceği üzere, sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerin önemli bir kısmı bankacılık alanında faaliyet gösteren gruplara ait şirketlerden oluşmakta olup, bu bağlamda pazarda mali gücü yüksek olan ve önemli sayılabilecek oyuncular bulunmaktadır. Benzer bir durum finansal kiralama sektörü için de söz konusudur. Her ne kadar oyuncu sayısı faktoring sektöründen daha az ve yoğunlaşma seviyesi yüksek olsa da, sektörde bankacılık alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin iştiraki olan çok sayıda oyuncu yer almakta ve büyüme potansiyeli bulunmaktadır.

- (125) Finansman sektörü ise görece yoğunlaşma oranı en yüksek ve teşebbüs sayısı en az olan sektör olarak dikkat çekmektedir. Ancak, finansman sektörü diğerlerinden farklı olarak belli alanlarda uzmanlaşmış yahut yalnızca belli sektörlere finansman sağlayan ve bu anlamda birbiri ile doğrudan bir rekabet içinde bulunmayan teşebbüslerden oluşmaktadır. Örneğin, en yüksek pazar payına sahip iki teşebbüs olan VW Doğu Finansman A.Ş. ve Mercedes Benz Finansman Türk A.Ş. adlı kuruluşlar yalnızca otomotiv alanında ve yalnızca ilgili markalara ait araçların satın alınması durumunda finansman ihtiyacını karşılamaktadır. Dolayısıyla bu teşebbüslerin pazar paylarının yüksek olmasının başlıca nedeni satılan araçların değerlerinin ve adetlerinin yüksek olmasına bağlı olarak finansman ihtiyacının da yüksek olması ile açıklanabilecektir. Bunların dışında konut finansmanı gibi otomotiv dışı alanlarda uzmanlaşan finansman şirketleri ile Koç Finansman A.Ş. gibi tüm sektörlere dönük finansman sağlayan teşebbüsler de bulunmaktadır. Diğer taraftan finansman şirketleri dışında mevduat bankalarının sunduğu tüketici kredileri, araç kredileri ve mortgage kredileri de aynı müşteri kitlesine hitap etmesi nedeniyle pazarda değerlendirilebilecek finansman kaynaklarından. Bu durumda yukarıda yer verilen finansman şirketlerinin yanında yaklaşık 34 adet mevduat bankasının da aktif olduğu bir pazar yapısı karşısında finansman şirketlerinin önemli bir pazar gücünün bulunduğunu söylemek mümkün olmayacaktır. Öte yandan FKB'den alınan bilgilere göre son üç yılda finansman hizmetleri pazarına Turkcell Finansman A.Ş., Hemenal Finansman A.Ş. ve Evkur Finansman A.Ş. olmak üzere üç yeni oyuncu girmiştir.
- (126) Bu doğrultuda, oyuncu sayısının fazlalığı, teşebbüslerin pazar paylarının düşüklüğü vb. hususlar bakımından değerlendirildiğinde, pazar yapısı itibarıyla anılan pazarların yoğunlaşmış pazarlar olmadığı, Tablo 6, Tablo 10 ve Tablo 12'de yer alan pazar payları göz önünde bulundurulduğunda söz konusu pazarlarda hâkim durumda olarak nitelendirilebilecek herhangi bir teşebbüsün de bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, anılan sektörlerdeki pazarın yapısal özellikleri itibarıyla FKB tarafından uygulanacak bilgi değişimi sistemi yoluyla pazarın büyük bir bölümündeki rekabetin ortadan kaldırılmasına uygun olmadığı değerlendirilmektedir.
- (127) Diğer yandan pazarın yapısal özelliklerinin yanı sıra teşebbüslerin davranışları da pazarda rekabetin ortadan kalkıp kalkmayacağını etkileyen diğer bir unsurdur. FKB tarafından uygulanacak bilgi değişim sistemi bir yandan bir takım etkinlikler yaratabilecek nitelikteyken, diğer yandan teşebbüslerin birbirlerinin faaliyetlerini gözetleme kabiliyetini artırmakta ve teşebbüsler arasında rekabeti kısıtlayıcı bir koordinasyona yol açma riski taşımaktadır. Özellikle 2. ve 3. tip bilgi değişimi başlığı altındaki bazı verilerin firma bazında-bireysel bazda paylaşılmasının her teşebbüsün bir diğerinin mali verileri, pazardaki durumu, genel manada uyguladığı ücret ve komisyonlar gibi stratejik verileri hakkında bilgi sahibi olmasını sağlayarak teşebbüslerin rekabetçi davranışlarını etkileyebileceği, pazarı gereğinden fazla şeffaflaştıracağı, belirsizlikleri azaltacağı ve tekrarlanan davranışlar yoluyla bu bilgi değişiminin teşebbüsler arasında koordinasyona ve/veya uyumlu eyleme yol açabileceği değerlendirilmektedir. Örneğin Tablo 23'te de belirtildiği üzere gelir tablolarındaki Ücret ve Komisyonlar kalemi ilgili teşebbüs tarafından uygulanan fiyatlama davranışına ilişkin bilgi sunmakta olup, söz konusu verinin ilgili sektördeki tüm teşebbüsler arasında sık periyotlar ile bireysel bazda paylaşılması durumunda doğrudan bir etkileşim olmasa da teşebbüslerin fiyatlama davranışlarının birbirine yakınsama ihtimali bulunmaktadır.

- (128) Rekabete duyarlılığı en yüksek kalemlerden biri olarak nitelendirilebilecek bir diğer kalem olan Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı verisi de teşebbüsler tarafından uygulanacak faiz bilgisini içermesi nedeniyle doğrudan teşebbüslerin fiyatlama davranışına ilişkin gösterge niteliğinde bir veri olup, söz konusu verinin bildirim formunda talep edildiği haliyle her teşebbüsün kendi seçtiği belirli sayıda teşebbüsten oluşan Peer (akran) Grup bazında paylaşımının da bireysel nitelikte bir paylaşım olduğu ve teşebbüslerin fiyatlama davranışları arasında yakınsamaya-koordinasyona yol açabilecek nitelikte olduğu değerlendirilmektedir.
- (129) Yine yeni yapılan finansal kiralama işlemleri, temlik alınan alacaklar, yeni açılan finansman kredileri, alacaklar, finansman (kullandırım) tutarı gibi verilerin bireysel bazda paylaşılması da teşebbüslerin birbirlerinin satış ve pazarlama stratejilerini yakından takip ederek davranışlarını buna göre ayarlamasına ve bunun sonucunda davranışların birbirine yakınsamasına yol açabilecektir. Bu ve benzeri örnekler nedeniyle teşebbüslerin bireysel-firma bazında verilerinin pazardaki belirsizliği ortadan kaldıracak ve pazarı gereğinden fazla şeffaf hale getirecek nitelikte olduğu, bu durumun teşebbüsler arasında koordinasyona yol açabileceği ve anılan sektörlerdeki tüm teşebbüslerin de FKB'ya üye olmak zorunda olduğu dikkate alındığında sonuç olarak pazardaki rekabeti ortadan kaldıracak niteliğe bürünebileceği değerlendirilmektedir. Nitekim BDDK tarafından gönderilen cevabi yazıda da teşebbüslerin çeşitli matematiksel işlemler sonucu diğer bir şirkete ilişkin bilgileri tam veya çok yüksek oranla tahmin edebilme imkanının bulunmaması gerektiğine işaret edilmektedir. Öte yandan anılan alanlardaki bilgi paylaşımının bireysel bazda değil konsolide olmasının ise, bireysel muafiyetin ilk iki şartında da belirtildiği üzere teşebbüslerin genel manada pazarın büyüklüğü, pazara ilişkin temel veriler ve kendilerinin pazardaki konumu hakkında bilgi edinmesini sağlayacağı, ayrıca, gerek sektör gerekse üçüncü taraflar bakımından pazara ilişkin bilgi kaynağı işlevini göreceği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla FKB tarafından 3. tip bilgi değişimi altında yapılacak bilgi paylaşımının da bireysel bazda değil konsolide bazda olması gerektiği, bu durumdaki bir paylaşımın pazardaki rekabetin ortadan kalkması ihtimalini doğurmayacağı ve bu şartı sağladığı değerlendirilmektedir²⁸.
- (130) Bu noktada Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı verisine ayrı bir paragraf açmak yerinde olacaktır. Yukarıda da ifade edildiği üzere söz konusu veri kapsamında teşebbüslerin aktif ve yükümlülük tutarlarına ilişkin para cinsi bazında ortalama, en düşük ve en yüksek faiz oranı gibi doğrudan fiyatlama ile ilgili verilerin paylaşılacak istendiği görülmektedir. Bildirim formunda, paylaşılacak istenen verilerden söz konusu verinin rekabete en duyarlı veri olduğu kabul edilmekle beraber, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) tarafından da ihtiyaç, taşıt, konut ve ticari gibi alt kırımlılarda olmak üzere bankalarca açılan kredilere uygulanan ortalama, en yüksek ve en düşük faiz oranları da dahil olmak üzere birçok güncel verinin, iki haftalık ve aylık veriler dahil olmak üzere kendi sitesinde yayımlandığı, bu itibarla FKB tarafından şirket bazında bilgi içermeyecek şekilde paylaşılması istenen verinin de koordinasyon doğurucu bir etkisinin olmayacağı belirtilmektedir.

²⁸ 2. tip bilgi değişimi altında verilerin konsolide paylaşılması koşulu 1. tip verilere karşılık geldiğinden ve söz konusu verinin paylaşımı da menfi tespit kapsamında değerlendirildiğinden burada sadece 3. tip bilgi değişimi başlığı altında yer alan verilerin konsolide paylaşılması halinde bireysel muafiyet kapsamında değerlendirilebileceği koşuluna yer verilmiştir.

- (131) Yukarıda da ifade edildiği üzere, söz konusu verinin Peer (Akran) Grup bazında bireysel paylaşımı koordinasyona ilişkin ciddi rekabetçi endişeler taşımakla birlikte, bu verinin bildirim formunda istenen detayda diğer veriler gibi konsolide bir şekilde paylaşılmasının da benzer riskleri doğurma potansiyeli olduğundan bahsedilebilecektir. Nitekim konuya ilişkin geçmiş Kurul kararlarından Reklamcılar Derneği'ne ilişkin kararda da belirtildiği üzere, fiyat verisinin en düşük, en yüksek ve ortalama değerler şeklinde paylaşımı, fiyatların belli bir skala etrafında yoğunlaşması ihtimalini taşıdığı gibi, bu tür bir paylaşımın teşebbüslerin açık veya gizli bir anlaşmaya uyup uymadığı konusunda kontrol edici bir unsur haline dönüşmesi riski bulunmaktadır. İşbu bildirim açısından değerlendirildiğinde ise en düşük, en yüksek ve ortalama değerler detayında aylık bir paylaşımın özellikle aktif tarafında oranların belli bir kanal içinde yoğunlaşması sonucunu doğurabileceği²⁹, ayrıca paylaşım sıklığının da oranların birbirine yakınsaması sonucunu ortaya çıkarabileceği değerlendirilmektedir.
- (132) Diğer yandan TCMB örneğinde olduğu gibi sektörel düzeyde ve kamuoyu açısından bir bilgi kaynağı olması itibarıyla da söz konusu verinin paylaşımının tamamen engellenmemesi gerektiği değerlendirilmektedir. Bu itibarla söz konusu verinin diğer verilerden ayrı olarak bir önceki muafiyet kararında olduğu gibi üç aylık periyotlar halinde ve konsolide olarak ortalama faiz oranını içerecek şekilde üyelerle ve ayrıca konsolide olarak paylaşılması durumunda bireysel muafiyetin işbu şartı kapsamında değerlendirilebileceği kanaatine varılmıştır. Öte yandan anılan veri kapsamında paylaşılmak istenen Aktif/Yükümlülük Tutarlarının vade ve para birimi bazında dağılımı bakımından ise, vade ve para birimi unsurları doğrudan fiyata yönelik unsurlar olmadığından, bu grup verinin diğer veriler ile aynı periyotta ve konsolide olarak paylaşılmasının bu şartın sağlanması için yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

G.6.4.4. Rekabetin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması

- (133) Bir anlaşmanın bireysel muafiyet alabilmesi için gerekli bu son koşulda, anlaşmadan ilk iki olumlu koşuldaki yararların elde edilmesi için daha az rekabeti sınırlayıcı bir yöntem söz konusu olmaması gerektiği belirtilmektedir. Bu koşul altındaki değerlendirmelerde genel olarak sözleşmenin rekabeti kısıtlayıcı hükümlerinin, elde edilecek faydaların sağlanması için zorunlu olup olmadığı ve sözleşme süresi dikkate alınmaktadır.

---

²⁹ Yükümlülük tarafında ise teşebbüslerin kendi maliyetlerini değerlendirme imkanı oluşacağından rekabetçi riskin görece daha düşük olduğu değerlendirilmektedir.

(134) FKB tarafından Kurum'a gönderilen yazıda, uygulanacak bilgi değişiminin rekabeti gereğinden fazla sınırlamaması şartına ilişkin özetle;

- FKB tarafından yayımlanan verilerin bir bölümünün kamuya açık bilgilerden oluştuğu, söz konusu bilgilerin ayrıca FKB tarafından paylaşılmasının rekabet üzerinde herhangi bir etkisi olmayacağı,
- Hâlihazırda paylaşılmayıp yeni dönemde paylaşılması öngörülen verilerden bir bölümünün 6361 sayılı Kanun hükümleri uyarınca FKB tarafından toplanması zorunlu olan verilere ilişkin olduğu, bahsedilen verilerden MFKS'ye ilişkin olanların paylaşım usullerinin belirlenmesi hakkında FKB'ye yetki verildiği,
- Diğer veriler açısından paylaşımın büyük oranda kamuya açık yapılacağı, kamuya açık olmayan paylaşımların ise geniş bir şekilde toplulaştırılmış verilere dayandığı,
- Bu verilerin dışında Kurul'un konuyla ilgili bir önceki kararı kapsamında hâlihazırda paylaşılan verilerin bir kısmının hem toplu olarak hem de üye bazında paylaşılacağı,
- Toplulaştırılmış verilerin paylaşılmasının genel olarak rekabeti zorunlu olandan fazla sınırlandırmayacağına söylenebileceği,
- Üye bazında paylaşılan verilerin ise genel olarak bilanço, gelir tablosu ve bu tablolardan elde edilen veriler gibi üyelerin ülke çapında yaptıkları işlemlere ilişkin olduğu,
- AL-100 Raporu'nun sektör, bölge, il gibi belirli alt kırılımlar içermekle birlikte şirket bazında paylaşılmayacağı ve toplulaştırılmış olarak paylaşılmaya devam edileceği

ifade edilmiştir.

(135) Bir önceki şarta ilişkin değerlendirmede de yer verildiği üzere 2. ve 3. tip bilgi değişimi başlığı altında yer alan rekabete duyarlı-stratejik verilerin bireysel-firma bazında paylaşılması durumunda rekabetçi davranışların koordinasyonu riski ortaya çıkmakta, bu da pazardaki rekabetin ortadan kalkması ihtimalini doğurmaktadır. Söz konusu değerlendirmenin esasen genel itibarıyla bu şart bakımından da geçerli olduğu söylenebilecektir. Bir başka deyişle, 2. ve 3. tip rekabete duyarlı-stratejik verilerin bireysel-firma bazında paylaşılması durumunda rekabetin zorunlu olandan fazla sınırlanması riski bulunmaktadır. Sözü edilen nedenlerle 2. ve 3. tip verilerin bireysel-firma bazında paylaşılmasının bu şartı sağlamayacağı değerlendirilmektedir.

(136) Öte yandan, bilindiği üzere gerek 6361 sayılı Kanun'un 14. maddesi ve sair hükümleri gerekse de 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 93. maddesi çerçevesinde finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerine ilişkin denetim ve gözetim yetkisi ve görevi BDDK'da bulunmaktadır. Söz konusu görevleri yerine getirmek üzere BDDK, 6361 sayılı Kanun'un 14. maddesi çerçevesinde sistemin işleyişine ilişkin usul ve esasları belirlemeye, sisteminin yeterli ve etkin olmadığı tespit edilen şirketler hakkında her türlü tedbiri almaya yetkili bulunmaktadır. İlave olarak aynı maddenin üçüncü fıkrası hükmü çerçevesinde ilgili pazarlarda faaliyet gösteren şirketler, şekil ve kapsamı BDDK tarafından belirlenen mali tablolar ve istatistiki bilgileri istenilen süre ve yöntemlerle Kurum'a göndermek zorundadır.

(137) Yukarıda yer verildiği üzere BDDK tarafından,

- FKB'ye üye şirketlerin BDDK'nın düzenleme, denetim ve gözetimine tabi olduğu,
- FKB'nin üye şirketlerden talep ettiği AL100 ve MB100 kodlu formlar ve rasyoların tasarım, içerik ve formülasyonunun BDDK'nın denetim ve gözetim ihtiyaçları çerçevesinde belirlendiği,
- Söz konusu formlarda müşteri kimliğine ilişkin detaylı bilgileri içeren alanlar paylaşıma konu olmasa da, raporlama yapan şirketlerin işlem büyüklüklerinin tür bazındaki dağılımı, vade dağılımları, coğrafi bilgi dağılımları gibi alt detay bilgileri raporlayacakları,
- Bu kapsamdaki bilgilerin çeşitli toplulaştırma sorunlarıyla karşılaşacağı,
- Bir şirketin kendisine ilişkin verilerin de bulunduğu toplulaştırılmış verilerden matematiksel işlemler uygulayarak diğer bir şirkete ilişkin bilgileri tam veya çok yüksek olasılıkla tahmin edebilme imkânının bulunmaması gerektiği,
- FKB Statüsü'nün 4. maddesinin (1) fıkrasında Birliğe, şirket ve sektörlerin gizlilik niteliği taşımayan istatistiklerini toplamak ve kamuoyuna duyurmak yetki ve görevinin verildiği, bu çerçevede paylaşılan bilgilerin ticari sır ve müşteri sırrı kapsamına girip girmediğinin değerlendirilmesinin önem taşıdığı,
- Verilerin kamuoyuna sunulma periyodunun bahse konu bilgiler için önümüzdeki dönemlerde aylık periyotta olacak şekilde kısaltılmasının değerlendirildiği,

hususlarının değerlendirildiği görülmektedir.

(138) Konuya ilişkin Kurul'un 14-37/715-320 sayılı kararında ise;

“Ancak, “Finansal kiralama/Factoring/Finansman alacakları” verileri için oldukça ayrıntılı bilgiler talep edilmektedir. Bu kapsamda her bir üyenin, hangi ilde, hangi sektörde, hangi mal grubunda, hangi para birimi ile işlem yaptığı bilgisi üyelerden toplanacaktır. Bununla birlikte daha önce de belirtildiği üzere, FKB bu bilgilerin yalnızca konsolide olarak üyelerle paylaşılacağını ifade etmektedir.

Dolayısıyla, FKB tarafından toplanan verilerin üye bazında paylaşılmasının -il, müşteri grubu, sektör ve işleme konu mal grubu esas alınarak toplanacak verilerin firma bazında paylaşılmaması şartı ile- 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (d) bendinde belirtilen koşulu sağlayacağı değerlendirilmektedir.”

değerlendirmelerine yer verildiği görülmektedir.

(139) Yukarıda yer verilen açıklamalar üzerine FKB ile görüşülmüş ve AL-100 verisi kapsamında paylaşılacak verinin ana unsurunun alacaklar kalemi olduğu, BDDK tarafından belirtilen detayda bir paylaşımın olmayacağı, il, bölge, taraflar, ülke ve sektör bazında yapılacak paylaşımların da alacaklar kalemine ilişkin olduğu anlaşılmıştır. Bu bağlamda söz konusu verinin önceki muafiyet kararında olduğu gibi konsolide bazda paylaşılması durumunda bireysel muafiyetin bu şartını sağlayacağı değerlendirilmektedir. Diğer yandan bildirim formunda yukarıda sayılan kriterlerin çapraz kırılımlar halinde paylaşılmasına izin verilmesi de talep edilmekle beraber, çapraz kırılımlar halinde yapılacak paylaşımın teşebbüslerin birbirlerinin verisini tahmin edebilmelerine olanak vermeyecek şekilde yapılması hususuna dikkat edilmesi gerektiği belirtilmelidir.

(140) Diğer yandan yukarıda Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı verisine ilişkin yapılan değerlendirmeler işbu başlık bakımından da geçerlidir.

- (141) Son olarak başlangıçta da belirtildiği üzere paylaşım periyodu bu şart açısından değerlendirildiğinde öncelikle geçmiş Kurul kararlarında paylaşım süresine ilişkin kesin bir ölçüt bulunmadığı görülmektedir. Bununla birlikte Kılavuz'un 71. paragrafında;

“Sık aralıklarla yapılan bilgi değişimleri, teşebbüslerin pazarda ortak bir anlayışa ulaşmasını ve anlaşmadan sapmaların izlenmesini kolaylaştırarak, işbirlikçi sonuç riskini artırır. İstikrarsız pazarlarda işbirlikçi sonuç doğurmak için, istikrarlı pazarlara kıyasla daha sık aralıklarla bilgi değişimi yapılması gerekir. Uzun dönemli sözleşmelerin (yani daha seyrek fiyat görüşmelerinin) olduğu pazarlarda bilgi değişimi, seyrek olarak yapılsa dahi işbirlikçi sonuç için yeterli olabilecektir. Ancak, bilgi değişiminin hangi sıklıkla yapıldığında işbirlikçi sonuca sebebiyet vereceği, verinin niteliği, güncelliği ve toplulaştırılmış olup olmaması gibi unsurlara bağlıdır.”

açıklamalarına yer verilmektedir. İşbu bildirimde önceki muafiyet bildiriminden farklı olarak paylaşım periyodunun üç aydan bir aya indirildiği görülmektedir. Bildirim formunda söz konusu değişikliğin ana nedeni 2017 yılı başından itibaren BDDK'nın verilerin birçoğunu FKB'ye üye teşebbüslerden aylık bazda talep etmeye başlaması olarak belirtilmiştir. BDDK'dan gelen cevabi yazıda da verileri kamuoyuna sunma periyodunun önümüzdeki dönemlerde aylık periyotta olacak şekilde kısaltılması hususunun değerlendirildiği belirtilmektedir. Diğer yandan paylaşım periyodunun yanı sıra bilginin eskiliği de rekabetçi değerlendirmeyi etkileyen bir diğer unsurdur. İşbu bildirimde MFKS ve FKSTS gibi menfi tespit kapsamında değerlendirilen kalemler haricindeki verilerin 45 günlük gecikme ile paylaşılacağı görülmektedir. Kurul kararlarında ise çeşitli sektörler bakımından 1 ya da 2 aylık gecikmeler makul görülmüştür³⁰. Her ne kadar sektör bazında verinin eskiliğine ilişkin rekabetçi değerlendirmeler farklılaşabilecekse de anlık gelişmelerden dahi etkilenen finansal piyasalar bakımından 45 günlük bir gecikmenin makul bir süre olduğu değerlendirilmektedir³¹.

- (142) Sonuç olarak, özetlemek gerekirse yukarıda menfi tespit kapsamında değerlendirilen veriler haricinde 3. tip bilgi değişimi başlığı altında yer alan kalemlerin de konsolide paylaşılması durumunda rekabetin zorunlu olandan fazla sınırlanmayacağı, bu bağlamda bireysel muafiyetin son koşulunun da sağlanacağı ve bildirimde bu haliyle bireysel muafiyet tanınabileceği kanaatine varılmıştır³².

G.6.5. Veri Güvenliğine İlişkin Değerlendirmeler

- (143) Dosya kapsamında FKB'ye gönderilen bilgi isteme yazısında FKB'den, toplanan bilgilerin finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin temsilcilerine veya çalışanlarına aktarımının önüne geçilmesi bakımından alınan önlemlerin neler olduğu hususunda bilgi talep edilmiştir. Bununla birlikte gelen cevabi yazıda söz konusu hususa ilişkin yeterli bilgi yer almadığı görülmektedir.

³⁰ 06.06.2012 tarih ve 12-30/891-269 sayılı ODD kararı.

³¹ Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı verisinin ise üçer aylık dönemler halinde 45 günlük gecikme ile paylaşılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

³² Bkz. dipnot 28.

- (144) FKB tarafından toplanması öngörülen veriler yüksek düzeyde stratejik ticari sır niteliğindeki verileri kapsamaktadır. Yukarıda yer verildiği üzere FKB, sektör temsilcilerinden oluşan bir teşebbüs birliği sıfatını haizdir. Bu çerçevede toplanan bu verilerin sektörle yakın ilişki içerisinde bulunan Birliğin organizasyonel yapısı içerisinde sektör tarafından elde edilebilmesine mani olabilecek mekanizmaların Birlik bünyesinde bulunması gerekmektedir. Kurul'un çeşitli kararlarında da teşebbüs birlikleri tarafından toplanacak verilerin rakip teşebbüslerce elde edilememesinin önemine değinilmektedir³³. Nitekim BDDK tarafından gönderilen cevabi yazıda da veri güvenliğinin önemine işaret edilmiştir.
- (145) Bu kapsamda, tanınan muafiyetin Birlik tarafından söz konusu önlemlerin alındığının Kurum'a tevsik edilmesi koşuluna bağlanabileceği değerlendirilmektedir.

G.6.6. Genel Değerlendirme

- (146) FKB tarafından uygulamaya konulmak istenen bilgi paylaşım sistemi üye teşebbüslerin stratejik konularda birbirlerinin davranışları hakkında bilgi sahibi olmalarını kolaylaştırması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilebilecek bir uygulamadır. Bununla birlikte, 1. tip bilgi değişimi başlığı altında yer alan verilerin paylaşımının, bu verilerin BDDK tarafından da yayımlanması ve sadece konsolide verilerin paylaşılmasını öngörmesi itibarıyla menfi tespit belgesi almasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir. Yine 4. tip bilgi değişimi altında yer alan verilerin paylaşımına da, AL-100 Raporu haricinde rekabete duyarlı veri olmaması ve konsolide bazda paylaşılmasının öngörülüyor olması itibarıyla menfi tespit tanınabileceği değerlendirilmektedir. Buna karşın, AL-100 Raporu ve 2. ve 3. tip bilgi değişimi başlığı altında incelenen verilerin paylaşımının ise, rekabete duyarlı (stratejik) veriler olması ve bireysel bazda paylaşımının öngörülmesi nedeniyle menfi tespit belgesi almasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir. Ancak, paylaşılması planlanan verilerin niteliği ve mevcut pazar yapısı dikkate alındığında, 3. tip bilgi değişimi başlığı altında yer alan verilerin konsolide paylaşılması durumunda 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirtilen şartların karşılanması nedeniyle bahse konu uygulamanın muafiyetten yararlanabileceği değerlendirilmektedir.
- (147) Muafiyetin süresinin ise, önceki Kurul kararından bu yana geçen ve muafiyet süresi olarak tanımlanan 3 yıllık periyotta pazar yapısında kayda değer bir değişiklik olmaması, öte yandan gelecekte pazar yapısında meydana gelebilecek olası değişimlerin yukarıda yer verilen değerlendirmeleri etkileyebilecek olması nedeniyle, bu değişimlerin Kurum tarafından da gözlenebilmesi amacıyla 5 yıl ile sınırlandırılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.
- (148) Paylaşılması talep edilen verilere ilişkin olarak yapılan ve yukarıda yer verilen menfi tespit ve bireysel muafiyet değerlendirmeleri, aşağıdaki tabloda özet halinde sunulmaktadır:

³³ 03.12.2014 tarihli ve 14-47/864-394 sayılı *LASİD* kararı, 22.09.2011 tarih ve 11-48/1215-428 sayılı *PETDER* kararı, 04.07.2012 tarihli ve 12-36/1042-330 sayılı *TLPGD* kararı.

Tablo 24: FKB Bilgi Değişim Sistemi Menfi Tespit/Muafiyet Değerlendirmesine İlişkin Özet Tablo

Paylaşılan Bilgi	Periyot		Gecikme	Yayımlayan Kamu Kurumu	Açıklanma tarzı		Muafiyet/Menfi Tespit	Muafiyet Alamama Nedeni	Koşul
	Önce	Şimdi			Kamu	Üyelerine			
Varlık Kodları Bazında Dağılım (Yeni Yapılan Finansal Kiralama İşlemleri)	3 ay	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide	Menfi Tespit	Rekabete duyarlı verilerin bireysel paylaşımını öngörmesi	-
					Bireysel	Bireysel	X		
Sektörlere Göre Dağılım	3 ay	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide	Menfi Tespit	Rekabete duyarlı verilerin bireysel paylaşımını öngörmesi	-
					Bireysel	Bireysel	X		
Mali Veriler ve Rasyolar Analizi	3 ay	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide	Menfi Tespit	Rekabete duyarlı verilerin bireysel paylaşımını öngörmesi	-
					Bireysel	Bireysel	X		
Muhtelif Bilgiler Tablosu (1)	3 ay	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide	Menfi Tespit	-	-
					Bireysel	Bireysel	Menfi Tespit		
Muhtelif Bilgiler Tablosu (2)	3 ay	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide	Menfi Tespit	Rekabete duyarlı verilerin bireysel paylaşımını öngörmesi	-
					Bireysel	Bireysel	X		
Ciro Raporu (Faktoringte Temlik Alınan Alacaklar)	-	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide	Menfi Tespit	Rekabete duyarlı verilerin bireysel paylaşımını öngörmesi	-
					Bireysel	Bireysel	X		
Alacaklar Raporu	3 ay	1 ay	45 gün	BDDK	Konsolide	Konsolide	Menfi Tespit	Rekabete duyarlı verilerin bireysel paylaşımını öngörmesi	-
					Bireysel	Bireysel	X		

Alacaklar AL-100 Raporu	3 ay	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide	Bireysel Muafiyet	-	İl, bölge, taraflar, ülke ve sektör bazında konsolide bir şekilde ve çapraz kırılımların teşebbüslerin birbirlerinin verilerini tahmin edebilmelerine olanak vermeyecek şekilde yapılması
Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemine İlişkin Veriler	-	1 ay	5 gün	-	Konsolide	Konsolide	Menfi Tespit	-	-
Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı	-	1 ay	45 gün	-	-	Konsolide	Bireysel Muafiyet	Rekabete duyarlı verilerin bireysel paylaşımını öngörmesi	Faiz verisinin üç ayda bir ortalama değer olmak üzere konsolide olarak paylaşılması, vade ve para birimi verisinin konsolide olarak aylık paylaşılması
						Akran Grup Paylaşımı	X		
Finansman (Kullandırım) Tutarı	-	1 ay	45 gün	-	-	Konsolide	Bireysel Muafiyet	Rekabete duyarlı verilerin bireysel paylaşımını öngörmesi	Konsolide olarak paylaşılması
						Bireysel	X		
Merkezi Fatura Kaydı Sistemine İlişkin Veriler	-	1 ay	5 gün	-	Konsolide	Konsolide	Menfi Tespit	-	-
Yeni Açılan Finansman Kredileri	3 ay	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide	Bireysel Muafiyet	Rekabete duyarlı verilerin bireysel paylaşımını öngörmesi	Konsolide olarak paylaşılması
						Bireysel	X		
Taahhüt Kredileri Karşılaştırması	-	1 ay	45 gün	-	Konsolide	Konsolide	Menfi Tespit	-	-

H. SONUÇ

(149) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği tarafından paylaşılması planlanan başvuru konusu verilerden,

- Varlık kodları bazında dağılımlar,
- Sektörlere göre dağılımlar,
- Mali veriler ve rasyolar analizi,
- Ciro raporu,
- Alacaklar raporu,
- Taşıt kredileri karşılaştırmasına ilişkin veriler

kalemlerinin 45 gün,

- Merkezi Fatura Kaydı'na ilişkin veriler,
- Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi'ne ilişkin veriler

kalemlerinin 5 gün

gecikmeli olarak Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği tarafından birer aylık periyotlarla konsolide bir şekilde üyelerle ve kamuyla paylaşımına 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesine,

2. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği tarafından üyeleriyle konsolide ve bireysel bazda-firma bazında paylaşılması planlanan ilgili Birliğe üye kuruluşların personel sayısı, şube sayısı, temsilcilik sayısı ve personelin eğitim durumlarına ilişkin verilerin Birlik tarafından birer aylık periyotlarla 45 gün gecikmeli olarak konsolide bir şekilde kamuyla ve ayrıca bireysel bazda üyelerle paylaşımına 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesine,

3. Bununla birlikte;

- Varlık kodlarına göre dağılım,
- Sektörlere göre dağılım,
- Mali veriler,
- Rasyolar analizi,
- Birliğe üye kuruluşların; müşteri sayısı, sözleşme sayısı, toplam sözleşme tutarı bilgileri,
- Ciro raporu,
- Alacaklar raporu,
- Önemli bilanço kalemleri ve genel bilgiler

verilerinin bireysel bazda paylaşılmasının 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit alamayacağına, söz konusu verilerin bireysel paylaşımının 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten de yararlanamayacağına,

4. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği tarafından paylaşılmaması planlanan,

- Aktif/yükümlülük tutarlarının vade/para birimi/maliyet bazında dağılımı,
- Finansman (kullandırım) tutarı,
- Yeni açılan finansman kredileri,
- Alacaklar AL-100 raporu

verilerinin paylaşımının 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit alamayacağına, bununla birlikte söz konusu verilerin Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği tarafından birer aylık periyotlarda 45 gün gecikmeli olarak paylaşımına, üyelerle ve kamuyla konsolide olarak paylaşılması ve alt kırılımlar halinde yapılacak paylaşımın teşebbüslerin birbirlerinin verisini tahmin edebilmelerine olanak vermeyecek şekilde yapılması koşullarıyla; Aktif/Yükümlülük Tutarlarının Vade/Para Birimi/Maliyet Bazında Dağılımı verisinin paylaşımına ise, vade ve para birimi bakımından diğer verilerle aynı periyotta paylaşım yapılabilecek olmakla birlikte, faiz verisinin ortalama değeri baz alınmak üzere paylaşım periyodunun 3 ay olarak belirlenmesi koşuluyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet tanınmasına,

5. Ayrıca muafiyet korumasının, ilgili pazarlarda meydana gelecek değışimlerin Rekabet Kurumu tarafından da gözlenebilmesi amacıyla, Birlik tarafından veri güvenliğine ilişkin önlemlerin alındığının Kurum'a tevsik edilmesinden itibaren başlamasına ve 5 yıl ile sınırlandırılmasına,

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.